

la vida espiritual

1960

XXVII

duhovno
življenje

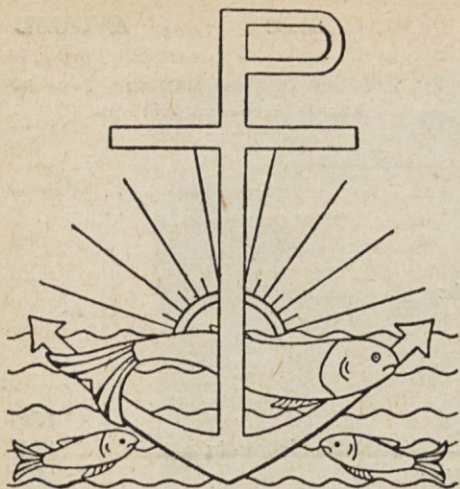
Na popoldanskem sprehodu

Naslovna stran: V intimnem kotičku družinske knjižnice je marsikaj zanimivega

VAM PRINAŠA:

	<i>Klic po življenju</i>	450
Slovenski	<i>Kruh iz nebes — za življenje sveta</i>	452
verski	<i>Bog ga je poklical</i>	457
mesečnik	<i>Glas večnosti — glas Pija XII.</i>	458
	<i>Njena vnema ga je osramotila</i>	460
	<i>Zakaj sem postal duhovnik?</i>	461
Izdaja	<i>Za dobro voljo</i>	464
konzorcij	<i>Marijini knofki</i>	465
	<i>Naši razgledi</i>	466
(Anton	<i>Tudi mrzlo jeklo je ni zlomilo</i>	468
Orehar)	<i>Kako spraviti v sklad z vestjo 1 vprašanje</i>	471
	<i>Taborišče v Spittalu in njegove spremembe</i>	472
	<i>Arhitekt Imai Kenjy</i>	475
Urejujejo	<i>Moda, ples, kino in še kaj</i>	480
Rant	<i>Sveti oče govori</i>	485
Jože	<i>Ta otrok je pravi peklenšček</i>	487
	<i>„Mašo odbrenka pa amen“</i>	491
dr. Rozman	<i>On piše</i>	494
Branko	<i>Po svetu med Slovenci</i>	497
	<i>Katoliška Cerkev v Islandiji</i>	500
dr. Stare	<i>Med Slovenci v Argentini</i>	503
Alojzij	<i>Kadar Bog govori</i>	507
	<i>Zakaj hodite v kino?</i>	506
Šuštersič	<i>Nekaj podatkov o Jugoslaviji</i>	507
Marijan	<i>Okrogla hiša</i>	508

KLIC

v PO ŽIVLJENJU

Ali imajo evharistični shodi sploh kakšen pomen? Nedvomno. Množica ljudi se zbere, da počasti Kristusa v hostiji. Preučavajo določen vidik tega zakramenta za življenje današnje Cerkve. Udeleženci ponesejo novega evharističnega ognja v kraje, od koder so prihiteli.

Seveda so nevarnosti. Plitvim katoličanom mogoče vpliv verne množice zbudi začasno silno navdušenje, ki pa tudi kmalu zamre. Kljub mogočnim manifestacijam gre vedno le za omejen krog ljudi na določenem ozemlju, čeprav kaže, kot da je zajel val navdušenja prav vse.

V času, ko vlada duh skupnosti in občestvenosti in se celo pretirava v tej smeri (kolektivizem), ima vsak

množični shod še večji pomen, a tudi še večjo nevarnost za varanje s plitvim množičnim izbruhom verske čustvenosti bolj kako žive, globoke vere. Zato si le globoko verni in osebno prežeti z evharističnim duhom morejo brez vsake škode privoščiti take shode. Oziroma: le takim bo shod nudil trajne, veljavne sadove.

Kongres v Monakovem

Letošnji mednarodni evharistični kongres v Monakovem si je stavil za geslo besedo iz Kristusovega evharističnega govora: „Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta“ (Jan 6, 51).

Vsaka doba ima svoje teženja. Govorimo o duhu dobe. Današnja ima za eno glavnih značilnosti gon po življenju, polnem, lastnem življenju. Govorimo o vitalizmu. Ta pa zahaja v skrajnosti. Za vitalnost imajo silno razgibanost, ki je večkrat prazno brkljanje. Morda gre le za golo posnemanje drugih, množice, zato za nerazumsko, nagonsko življenje. Ostajajo pogosto le pri tvarnem življenju in včasih z najduhovitejšimi razlogi, ki jim jih nudi duhovni razum, taje duhovnost človekovo. Premnogokdaj taje možnost višjega, nadnaravnega življenja.

Tak vitalizem je v bistvu okrnjen: polovičarski, vnaprej obsojen na polom. Človek, ki se mu preda, se upravičeno vprašuje: V svetu, ki se meri s tisoči stoletij v trajanju in milijoni svetlobnih let v razsežnosti, naj je človek le dih? Čemu ta burka oziroma bolje žaloigra? In če se kdaj ustavi sredi svoje mrzlične, prazne dejavnosti, temu hlantanju za življenjem, potem se upravičeno zgrozi ob tem, kar nahaja: naveličanost in

praznoto, strah in gnus, nesmisel in nič.

Temu svetu odgovarja krščanstvo s svojim vitalizmom: Hočeš življenja? Polno, brezmejno? Pojdi h Kristusu, ki je polnost življenja! Živi krščanstvo, ki je življenje, ne le prazna beseda, živi krščanstvo, ki je Kristus!

Krščanstvo sprejema vse oblike življenja, a jih dviga: do kakšnih višin se povzpne tvarina v zakramentih; sredstvih našega posvečenja, zlasti v Evharistiji, kjer sta kruh in vino nosilca življenja in Začetnika življenja!

Krščanstvo ovekoveča tvarino, potem ko bo slavnostno prenovljena, zakaj pričakujemo novih nebes in nove zemlje (2 Pet 3, 13).

Krščanstvo uči večno življenje duše in telesa in tvarnega sveta, zato ker Bog ljubi življenje (Modr 11, 26) v vseh oblikah, človeku pa nudi svoje lastno življenje: „Kakor je mene poslal živi Oče in živim jaz po Očetu, tako bo tudi tisti, ki mene uživa, živel po meni“ (Jan 6, 57).

Luč današnjemu svetu

Svetu, ki ga žeja po življenju, hoče kongres v Monakovem pokazati na pravo življenje in polnost življe-

Od 31. julija do 7. avgusta bo v Monakovem 37. svetovni evharistični kongres. Svetu, ki ga žeja po življenju, hoče pokazati na pravo življenje.

nja. Zakaj krščanstvo ima pripravljen odgovor za vsako dobo.

Kolikšna modrost Pija X., ki je predvidel teženje današnjega sveta, in pred 50 leti odprl na stežaj dohod k viru življenja z odlokom o pogostem obhajilu!

Kljub skrajni avtomatizaciji na mnogoterih področjih, človeštvo še ni iznašlo sredstvo za množično proizvajanje življenja. Morda ga nikoli ne bo, vsaj ne človeškega.

Gotovo Bog nikdar ne bo množično proizvajal otroke božje. Bog deluje od duše do duše, Bog govori vsakemu na srce in kliče vsakega po imenu.

Ne pričakujmo, da bo svet življenje, ki prihaja po evharističnem Kristusu, sprejel drugače kakor z napolnjenjem vsakega posameznika. Ko bo vsak izmed nas prežet večnega življenja, ki ga daje Telo Kristusovo, tedaj bo ves svet poln življenja in bo svet v resnici odrešen svet.

To naj bo klic letošnjega kongresa vsakemu izmed nas!

J. R.

Zakaj je sv. obhajilo hrana naših duš?
Ali je res temelj naše uravnovešenosti?
Na kakšen način je vez edinosti? Berite
in boste videli!

Kruh iz nebes — za življenje sveta

Ko so Izraelci izšli iz Egipta in skozi puščavo potovali v obljubljeni deželo, jih je Bog skozi štirideset let čudežno hranil z mano, sladko hrano, ki jim jo je v jutrih rosil izpod neba. Mana je predpodoba svetega Rešnjega Telesa, s katerim nas v novi zavezi hrani naš božji Odrčenik, da ne omagamo na poti skozi puščavo sveta, ko potujemo v obljubljeni deželo nebes. V spomin na to predpodobo molimo v molitvi k najsvetejšemu Zakramentu: Kruh iz nebes si jim podelil, ki ima vso sladkost v sebi. Je pa vendar vedno mano in svetim Rešnjim Telesom velika razlika: mana je bila telesna hrana, ki je Izraelcem ohranjala telesne moči, sveto Rešnje Telo pa je duhovna hrana, ki hrani naše duše za večno življenje. Na to razliko je Gospod Jezus opozoril Jude, ko je v kafarnaumski shodnici obljubil sveto Rešnje Telo, rekoč jim: „Vaši očetje so jedli v puščavi mano, in so umrli. Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta“ (Jan 6).

Prav te besede Jezusove: „Za življenje sveta“ tvorijo program letošnjega mednarodnega evharističnega kongresa v Monakovem. Na kongresnih zborovanjih se bo razpravljalo o blagodejnih učinkih svetega Rešnjega Telesa za življenje tako posameznih vernikov kot družin in narodov. Duhovno združeni z monakovskim kongresom obnovimo ta mesec nekaj

lepih misli, ki jih je leta 1902, ob vstopu v naše stoletje, ki se po pravih lahko imenuje evharistično, objavil v lepi okrožnici, posvečeni čudoviti Jezusovi ljubezni do ljudi, veliki papež Leon XIII.

+

Sveto Rešnje Telo —
hrana naših duš

Sveto Rešnje Telo je izmed vseh božjih darov največji, najčudovitejši. Privrel je iz dna Jezusovega srca, ki si hrepenče želi združenja z nami. Namen tega združenja pa naj bo po Jezusovi misli in želji: ohranitev in utrditev nadnaravnega življenja v naših dušah, kot to sam lepo pravi: „Prišel sem, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju“ (Jan 10, 10).

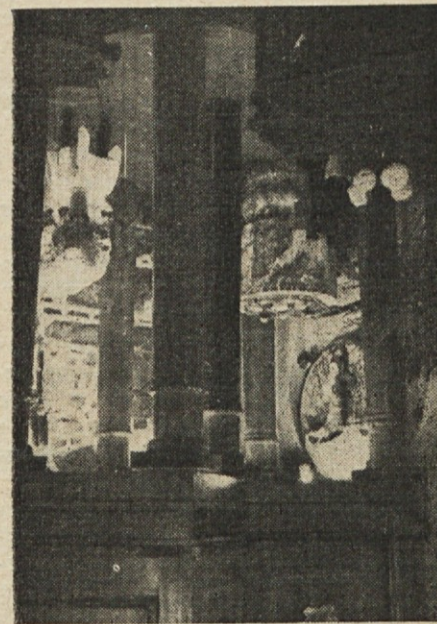
To življenje milosti v naših dušah se ohranja in krepi na podoben način kot naše telesno življenje, to je: s hrano. Zato je Jezus obljubo svetega Rešnjega Telesa navezal na čudež pomnoženja kruhov, s katerim je v puščavi ob Tiberijskem jezeru nasitil tisočglavo množico. Tej množici, ki ga je željna telesne hrane drugi dan po čudežu našla v kafarnaumski shodnici, pravi: „Ne trudite se za jed, ki mine, temveč za jed, ki ostane za večno življenje. Jaz sem kruh življenja.“ Povabi jih in jim naravnost ukaže, naj skrbijo za to duhovno hrano, brez katere ni nadnaravnega življenja. „Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pijali njegove krvi, ne boste imeli živ-

ljenja v sebi“ (Jan 6). Z ozirom na te Jezusove besede uči tridentinski cerkveni zbor: „Kristus je hotel, da se ta zakrament prejema kot duhovna hrana duš, da se hrani in krepijo z Njim, ki je rekel: „Kdor mene uživa, bo živel po meni.“ To združenje s Kristusom, ki je bistveni učinek svetega Rešnjega Telesa, rodi ono nadnaravno ljubezen, ki človeka zveže z Bogom, virom vse ljubezni. Duhovna hrana svetega Rešnjega Telesa, ki jo prejemamo v svetem obhajilu, se namreč ne spoji z našim telesom kakor telesna hrana, marveč nas Kristus po njej povzdigne v svoje življenje, da postanemo po Njem deležni same božje narave. Sveti Avgustin polaga v Jezusova usta sledeče besede: „Sem kruh močnih. Sprejmi me, a me ne boš spremenil ti vase, kot to storiš s telesno hrano, ampak se boš ti spremenil vame.“ Isto misel potrjuje Leon Veliki z besedami: „Prejem Gospodovega telesa in njegove krvi povzroči, da se spremenimo v to, kar prejemamo.“ To spremenjenje človeka v Kristusa po svetem obhajilu napravi po nauku svetega Tomaža iz zdveh bitij eno in to po ljubezni. Naše misli se prilagodijo Kristusovim, naša volja se Kristusovi podredi. To duhovno združenje s Kristusom v svetem obhajilu je tako tesno in življenjsko, da verni kristjan po vrednem prejemu svetega Rešnjega Telesa lahko s svetim Pavlom govori: „Živim, pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus“ (Gal 2, 20). V tem združenju doseže

človek najvišji vzpon in cilj krščanskega življenja, kot to lepo pove sveti Janez: „Bog je ljubezen in, kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog ostane v njem“ (I, 4, 16).

Blagoslovljeni učinki sv. Rešnjega Telesa v naših dušah in v našem življenju

Ker nas najsvetejši Zakrament duhovno združi s Kristusom, je po

Krstni kamen v Dobu pri Domžalah
Z zakramentom sv. krsta začnemo živeti božje življenje

njem okrepljeno in poživiljeno vse naše duhovno življenje in vse krščanske kreposti imajo po njem in v njem svoje potrjenje in rast. Med temi je prva vera, ki je korenina duhovnega življenja in prvi pogoj zveličanja. „Brez vere ni mogoče biti Bogu všeč“ (Hebr 11, 6).

Luč v temi zmot in zablod

Vera je imela v vseh časih svoje sovražnike, zakaj čeprav dviga človeški um k spoznavanju najvišjih stvari, se ljudem vendar zdi, kot da bi jih radi skrivnosti, ki razum presegajo, poniževala in omejevala. V nekdanjih časih so krivovrci napadali posamezne verske resnice, zdaj eno, zdaj drugo. V novejši dobi pa je ta boj proti veri zavzel splošen značaj in se taji sploh ves nadnaravni red. Zato, da vero ohranimo, jo utrdimo in v njej ne omahnemo kljub napadom in skušnjavam, je sveto Rešnje Telo najučinkovitejše sredstvo, saj se značilno imenuje pri posvečenju keliha: skrivnost vere. Kdor se hrani s svetim Rešnjim Telesom, „obiva iz njega luč nadnaravnega spoznanja in zmote razumarskega sveta se v njegovi duši razblinjajo. Prijateljem svetega Rešnjega Telesa je vera nekaj naravnega, lahkega. Če pa tudi na nje pridejo skušnjave in težave dvomov, jih z milostjo svete maše in svetega obhajila zmagujejo. Skušnja življenje, skušnja krščanskih stoletij to potrjuje: Vera se hrani, utrjuje in poživilja po ljubezni in zvestobi do svetega Rešnjega Telesa.

Podlaga naše uravnovešenosti

Sovražniki vere pa niso samo krivovrci in brezbožniki, marveč še prav posebno človeške strasti, pred-

vsem ošabnost in razuzdanost srca. Vsakdanje življenje nam potrjuje dejstvo, da so ponižni, pošteni, čisti ljudje tudi verni. Čutni užitki in pregrešno življenje pa človeka zaslepijo, da vere ne more doživeti, da jo, po pravični božji kazni, celo izgubi. Današnji svet pa drvi kakor nor za temižitki in je ta služba strastem, ta neomejena uživanjaželjnost kakor nalezljiva bolezen, ki ogroža vse ljudi in to že od najnežnejše starosti dalje. Zoper to pogubonosno kugo pa imamo kristjani prav v svetem Rešnjem Telesu najmočnejše obrambno sredstvo. Ko v svetem obhajilu pobožno prejemamo Jezusa, nam On pomnoži božjo ljubezen, ljubezen pa kroti strasti. Sveti Avguštin lepo pravi: „To, kar krepi in hrani ljubezen, slabi in brzda strasti; zatrtje strasti pa je popolna ljubezen.“ Sveti Ciril aleksandrijski izraža isto misel takole: „Kadar je Kristus v nas, tedaj postava mesa, ki divja v naših udih, miruje.“ Vse te čudovite, dvigajoče, odrešujoče učinke svetega Rešnjega Telesa je že prerok Zaharija predvidel, ko napoveduje o Kristusu, da nam bo dal „žito izvoljenih in vino, iz katerega rastejo device“ (9, 17). Res moremo videti v svojo tolažbo in spodbudo, kako v moči svetega Rešnjega Telesa sredi pokvarjenega sveta mnogi izvoljenci božji živijo v popolni zdržnosti in neokrnjenem devištvu; kako povsod tam, kjer srca ogreva ljubezen in vnema do svetega Rešnjega Telesa, zmagujejo nad nizkimi strastmi in živijo po božji volji in postavi. Sveto Rešnje Telo je v resnici kruh močnih, ki polni duše z ono močno, živo vero, o kateri je sveti Janez zapial: „To je zмага, ki premaga svet: naša vera“ (1, 5, 4).

Ker nas vsakdanja skušnja uči, da je krščansko življenje neprestan duhovni boj, nam pobožno prejetje svetega Rešnjega Telesa zagotavlja vse potrebne milosti, da v tem boju vzdržimo in zmagamo. In ker je bil ta najsvetejši Zakrament postavljen po Gospodu Jezusu Kristusu v spomin na njegovo trpljenje, je njegov poseben sad ta, da nas dela potrpežljive, vda ne in stanovitne v borbah in preskušnjah življenja, saj se pri sveti maši vselej spominjamo Jezusovih bolečin, njegove smrtne stiske, njegove smrti na križu. Naša zveza s svetim Rešnjim Telesom pri maši in v svetem

obhajilu je neprestan, živ, pa tudi učinkovit nagib, da živimo trezno, pravično in bogaboječe; da vršimo zvesto in stanovitno svoje stanovske dolžnosti in da odločno zavračamo vse one grešne užitke, ki jih posvetnjaki brez sramu proglašajo kot cilj in namen življenja. Prijateljem svetega Rešnjega Telesa je nepozabna beseda svetega Pavla, ki piše Korinčanom: „Kolikokrat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate smrt Gospodovo, dokler ne pride“ (I, 11, 26).

Silna vez ljubezni

Ko gledamo življenje krog sebe, vi-

„Jezusova doba prihaja — prišel bo tedaj, kadar bo vsak veren katoličan živel z Jezusom v svojem vsakdanjem življenju.

Za vsakega izmed nas se bo „nova doba“ začela, ko bo po navodilih Cerkve resnično postavil Jezusa za središče in sonce svojega življenja.“

Tako nam je pisal pok. škof dr. Rožman v letu 1951, potem ko je ure in ure preklečal v cerkvi svetega Lovrenca v Clevelandu, U.S.A.

dimo, da je z omrnjenjem ljubezni do Boga, omrznila tudi medsebojna ljubezen, ki naj veže ljudi med seboj. Pozablja se, da smo vsi otroci istega nebeškega Očeta in bratje v Jezusu Kristusu. In tako vsak le nase gleda in za svoje koristi skrbi, bližnjega pa mu ni mar. Pa ne samo to, da so ljudje drug na drugega mrzli in brezčutni, celo sovražijo in preganjajo se med seboj. Odtod izhajajo vse velike težave in stiske človeške družbe: razredni boj, surovost in krivičnost tistih, ki so premožni in mogočni, pa beda in nevoščljivost med nižjimi ljudskimi plastmi; odtod prihajajo stavke, upori in zločini. So to socialne bolezni naše dobe, zoper katere ni uspešnega zdravila ne v zakonih, s katerimi se jim hoče odpomoči, ne v strahu pred kaznijo, ne v nasvetih človeške modrosti. Zoper ta strašni in kruti egoizem je uspešno zdravilo le ono, ki nam ga je pripravil Jezus v najsvetejšem Zakramentu, po katerem vnema naša srca v ljubezni do Boga, ta pa vzbuja v nas krščansko ljubezen do bližnjega; saj je ljubezen do Boga in do bližnjega v resnici ena in ista ljubezen, kot lepo pove sveti Janez: „Kdor ljubi Boga, naj ljubi tudi svojega brata. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, ki ga je videl, kako more ljubiti Boga, ki ga ni videl?“ (I, 4, 20-21). V svetem Rešnjem Telesu vse govori o ljubezni: o neskončni ljubezni do Boga, kateremu se je Jezus kot človek vsega daroval, in o največji ljubezni do ljudi, za katere se je učlovečil, umrl in jim zapustil v tem Zakramentu vse bogastvo svojega odrešenja. Ako imamo vse to pred očmi, je nemogoče, da bi se ob tej skrivnosti Jezusove ljubezni ne ogrela naša srca v medsebojni bratski ljubezni, ki kliče k medsebojni pomoči, edinosti in

vzajemnosti. Sveti Avguštín pravi glede tega: „Naš Gospod nam je zapustil svoje telo in kri v tistih stvarih, ki se iz mnogih družijo v eno: ena od teh je kruh, ki je pripravljen iz mnogih žitnih zrn; druga pa je vino, ki se iztisne iz mnogih grozdnih jagod.“ In ob tej lepi misli ves prevzet zakliče: „O zakrament dobrote, o znamenje edinosti, o vez ljubezni!“ Sveti tridentinski zbor isto misel ponavlja, ko uči, da je Kristus zapustil Cerkvi sveto Rešnje Telo kot simbol tiste edinosti in ljubezni, s katerima naj bi bili kristjani med seboj združeni, da bi bili tako res eno v onem skrivnostnem telesu, kateremu je On sam glava, mi pa med seboj udje, povezani s tesnimi vezmi vere, upanja in ljubezni. Vse to pa je že prej lepo izrazil sveti Pavel, ko pravi: „Vsi tisti, ki smo deležni istega kruha in nas je mnogo, smo eno telo“ (I Kor 10, 17).

Želja Cerkve

Z ozirom na vse te čudovite sadove, ki jih sveto Rešnje Telo rodi v dušah onih, kateri ga pobožno prejemajo, je razumljiva želja Cerkve, naj bi ga verniki prejemali čim bolj pogosto. Življenje je težko in življenjska borba je kruta. Ljudje smo potrebni opore, okrepčila. V svetem Rešnjem Telesu nas vedno čaka naš božji Odrešenik, vedno pripravljen sprejeti nas, poslušati in okrepčati. Njegovo je ljubeče povabilo: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil“ (Mt 11, 28).

Zgodovina nam je priča, da je bilo krščansko življenje vselej tedaj živo in močno, ko so verniki pogosto prejemali sveto Rešnje Telo. Nasprotno pa je začelo hirati in propadati, ko so ljudje na ta nebeški kruh pozabili in

BOG GA JE POKLICAL

Velikega francoskega spreobrnjenca Blaža Pascala gotovo poznate. Sveti Duh je tudi njega vabil in klical k boljšemu življenju. Proti koncu l. 1653, komaj je dobro dopolnil trideseto leto, je prejel izredno milost, da je na ves svet začel čisto drugače gledati. Zdelo se mu je, da vse premoženje in znanost in zveze, čemur je doslej dajal toliko ceno, izginja v brezkončnem morju njegevega neutešljivega srca. Vpraševal se je, ali so opravila, ki jih je doslej vršil, in veselja, ki jih je doslej užival, resnično vredna človeške duše. Imel je občutek, da to, kar uživa, ni nič v pri- s tem, za kar je ustvarjen.

Vedel je, da mu bo vera dala odgo- vor na težka vprašanja in da mora vero sprejeti, a srce se mu je upiralo. Srce bo treba spremeniti! Še predno je veroval, je začel živeti, kakor da veru- je: hodil je k maši, molil, se rad pokro- pil z blagoslovljeno vodo itd. Istočasno pa je krotil svoje strasti, posebno svo- jo ošabnost. Narava je pod temi udar- ci veliko trpela. Ali prav to mu je bilo dokaz, da jo premaguje nadnarava-mi- lost božja. Bližal se je dan zadnje od- ločitve Pascal je vedel, da hoče imeti Bog vsega človeka, in dati, to je težko. Zato je prosil Boga pomoči in molil: O Bog, ne nehaj iskati svojega služab- nika!

Bog ga je končno res našel. V noči 23. novembra 1654 je ves blažen spoz- nal v luči milosti božje, da je edina pot k Bogu ljubezen in zvestoba do Je- zusa Kristusa. To spoznanje mu je pre- gnalo vse dvome. Pascal, svetovni ge- nij, je od veselja in sreče jokal...

ga pustili v nemar. Prav zato, da bi življenje vere popolnoma ne zamrlo, je Inocent III. na 4. lateranskem cer- kvenem zboru obvezal vse kristjane, da morajo prejeti sveto Rešnje Telo vsako leto vsaj za Veliko noč. Jasno pa je, da je bila ta zapoved dana ka- kor iz neke žalosti in nevolje in kot skrajno zdravilo, zakaj želja svete Cerkve je bila vedno ta, naj bi verni- ki prejeli sveto Rešnje Telo po- gosto, če mogoče vselej, kadar pris- tujujejo sveti maši. Tako bodo nam-

reč najbolje deležni čudovitih sadov presvete Jezusove daritve, ki so v res- nici neprecenljive vrednosti, ne samo za posameznike, ampak za vso člove- ško družbo.

Naj zaključim te lepe misli papeža Leona XIII. z besedo svetega Janeza Zlatoustega, ki je ob koncu ene svojih pridig o svetem Rešnjem Telesu ves prevzet in ginje vzkliknil: „Ena sama naj bo naša bolečina: ta, da bi morali živeti brez te božje hrane!“

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Pred 10 leti, na prelomnici 20. stoletja, je Kristusov namestnik na zemlji Pij XII. proglasil resnico, da je bila Marija z dušo in telesom vzeta v nebesa. Po proglasitvi je imel čudovito lep govor, ki ga tu objavljamo:

GLAS VEČNOSTI GLAS PIJA XII.

Ginjeni ob proglasitvi resnice, da je bila preblažena Devica Marija z dušo in telesom vzeta v nebesa, vzradoščeni ob veselju vseh vernih, katerim so se izpolnile vroče želje, se ne moremo ustavljati nujnosti, da skupno z vami dvignemo himno zahvale ljubeznivi previdnosti božji, ki je vam dala doživeti radost tega dneva, nam pa v tolažbo, da Jezusovi in naši Materi ovenčamo čelo z blestečo krono, ki znači njene posebne odlike.

Po neumljivem božjem načrtu se sedanjemu rodu človeštva, ki trpeče in užaloščen blodi ter razočaran in v zveličavnem nemiru išče velike dobrine, katere je bil izgubil, odpira sveti žarek nebes, blesteč v upanju in blaženem življenju, kjer sedi poleg Sonca prave Kraljica in Mati Marija.

Glas večnosti je glas Pija XII.

Ta dolgo pričakovani dan je končno Naš in končno vaš. Glas stoletij ali bolje rečeno, glas večnosti je Naš glas, ki je s pomočjo Svetega Duha slovesno razglasil, visoko odliko nebeške Ma-

tere. Klic stoletij je vaš klic, ki danes prodira v prostranost tega častitljivega trga, ki je duhovni pristan vseh narodov, ki je danes postal oltar in tempelj vaše prekipnevajoče pobožnosti.

Kakor od utripov vaših src in od ganjenosti vaših ustnic zgibani se tresejo celo kamni te patriarhalne bazilike, in z njimi, se zdi, vzklikajo v skrivnostnih glasovih neštevilni in častitljivi templji, vsepovsod postavljeni v čast Vnebovzeti, spomenikj enotne vere in zemeljski podnožaji slavnega prestola Kraljice veseljstva.

Na ta radostni dan se obenem z valom angelskega veselja, ki se ujema z radovanjem vojskujoče se Cerkve, izliva iz nebes na duše potok milosti in vzpodbude k obnovenju svetosti.

Kvišku srca

Zato v tem času zaupljivo dvigamo pogled s te zemlje k najvišje odlikovani Materi ter vsem kličemo. Kvišku srca!

Vsem nemirnim in zbeganim dušam

naše razrvane in zmedene dobe, vsem potrtem, ki več ne verjejo v dobroto življenja, bo ponižna in neznana deklica iz Nazareta, sedaj slavljen v nebesih, odprla višje poglede in jih opogumila, da premišlujejo za kakšne namene in za kakšno poslanstvo je bila določena Ona, ki je, od Boga izvoljena za Mater učlovečene Besede, pokorno sprejela besedo Gospodovo.

In vi, ki ste posebno blizu našemu srcu, boleča bridkost naših dni in noči ter skrb slednje naše ure, ubožci, bolniki, begunci, ujetniki, preganjani brez dela in strehe, trpeči vseh vrst in vseh dežel, vi, ki vam bivanje na zemlji navidez nudi le solze in odpovedi, pri vsem prizadevanju za vašo pomoč in podporo vam kličemo: dvignite pogled k Njej, ki je pred vami prehodila pot uboštva, zaničevanja, izgnanstva, bolečine, katere dušo je ob vznožju križa prebodel meč, zdaj pa upira varno svoje oči v večno nebeško luč.

Na tem svetu, ki je brez miru, mučen v medsebojnem zaupanju, razdvojenosti, nasprotovanju in sovraštvu, ker je v njem ohlapela vera in skoro ugasnil čut ljubezni in bratstva v Kristusu, z vsem ognjem prosimo, da bi Vnebovzeta vrnila v človeška srca toploto čustev in življenje, in se ne utrudimo opozarjati na dejstvo in zavest, da smo vsi otroci ene Matere Marije, ki živi v nebesih, ki je vez edinstva za skrivnostno telo Kristusovo, ki kot nova Eva in nova Mati živih hoče vse ljudi privedi k resnici in milosti svojega božjega Sina. Sedaj pa poklekimo in pobožno molimo:

Prošnja k Mariji v nebesa vzeti

O brezmadežna Devica, Mati božje in Mati naša,

Verujemo z vsem ognjem svoje ve-

re, da si s telesom in dušo zmagoslavno vzeta v nebesa, kjer te, svojo Kraljico, slave vsi angelski zbori in vse množice svetnikov; njim se pridružujemo tudi mi, da hvalimo in poveljujemo Gospoda, ki te je povzdignil nad vse druge stvari, in ti darujemo svojo vdanost in ljubezen.

BESEDILO PROGLASITVE

V slavo vsemogočnega Boga, ki je Mariji Devici izkazal svojo posebno naklonjenost, v čast njegovega Sina, neumrljivega kralja vekov, zmagovalca nad grehom in smrtjo, v večje počestčenje njegove vzvišene Matere, v veselje in radost vesoljne Cerkve, po oblasti našega Gospoda Jezusa Kristusa, svetih apostolov Petra in Pavla in naši izrekamo, razglasamo in končno določamo, od Boga razodeta resnica je, da je brezmadežna Mati božja vedno Devica Marija po zemeljskem življenju bila s telesom in dušo vzeta v nebeško slavo.

Vemo, da Tvoj pogled, ki je ljubko objemal ponižno in trpečo človeško naravo Jezusovo, uživa v nebesih njegovo poveljano človeško naravo in da tvoje Srce ob gledanju presvete Trojice od obličja do obličja utripa v blaženi radosti; in mi, ubogi grešniki, ki nam telo otežuje polet duše, te prosimo, očisti naše čute, da se naučimo že tu na zemlji sredi vidnega stvarstva uživati Boga samega.

Upamo, da tvoje usmiljene oči zrejo na naše stiske in skrbi, na naše borbe in slabosti; da se tvoje ustnice smehljajo našim radostim in zmagam; da slišiš glas Jezusov, ki ti o vsakem izmed nas pravi: „Glej, tvoj sin“; in mi, ki te kličemo svojo Mater, te kakor Janez sprejemamo za vodnico, pomočnico in tolažnico v svojem umrljivem življenju.

Njena vnema ga je osramotila

Neki misijonar, ki deluje na Japonskem, poroča:

„Na svojem misijonskem potovanju po deželi sem nekoč srečal starejšo žensko in se začel z njo razgovarjati. Po obleki je takoj spoznala, da sem misijonar. Sama se mi je predstavila kot budistka Jodo sekte, kar pomeni 'čiste dežele'. To mi je povedalo dovolj. Pripadniki te ločine imajo zagotovilo, da bodo prišli v 'deželo brez madežev' razsvetljeni in da bodo z Budo postali eno, če bodo imeli popolno zaupanje v Amido in njegove zasluge. Čim večkrat in čim krepkeje izražajo svoje zaupanje, tem bolj smejo biti o tem prepričani. Ustanovitelj te verske ločine je baje dnevno 60.000 krat poklical Amido.

Ta kmečka žena je bila vneta slu-

Zanašamo se z gotovostjo, da se bodo tvoje oči, ki so solze pretakale na zemlji z Jezusovo krvjo orošeni, ozrle tudi na ta svet, poln bojov, preganjanj, stiskanja pravičnih in slabotnih; in mi, v temi te solzne doline pričakujemo od tvoje nebeške luči in tvojega sladkega usmiljenja olajšanje in bridkosti naših src in v preizkušnjah Cerkve in domovine.

Verujemo, da si v nebeški slavi, obdana s soncem in vencem dvanajstih zvezd, za Jezusom veselje in radost vseh angelov in svetnikov; in mi iz tujine tega sveta z vero v bodoče vstajenje gledamo k tebi, življenje, sladkost in upanje naše; pritegni nas z milino svojega glasu in pokaži nam po tem izgnanstvu Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija.

žabnica svojega mojstra. Še jo slišim pripovedovati: 'Ko vstanem in ko grem zvečer k počitku, pravim: Namu Amida Batsu — bodi blagoslovljen vzvišeni Amida in pomagaj mi! Tako se izročim njegovemu mogočnemu varstvu. Ako grem doma mimo hišnega oltarja ali pa zunaj ob grobovih, pravim: Namu Amida Batsu! in s tem izprosim rajnim mir in pokoj. Pred vsakim delom, pri čiščenju in pometanju med kuhanjem ali pranjem neprestano molim: Usmili se nas, vzvišeni Amida! Kadar grem od doma ali pa če sem sama doma, vedno in vedno spet mislim: Namu Amida Batsu!'

Tako mi je pravila žena in prepričan sem, da ni bila daleč od božjega kraljestva. Kako me je njena vnema ganila in osramotila!"

ZAKAJ SEM POSTAL DUHOVNIK?

Teško je iti mimo duhovnika. Danes še manj: iščejo ga in iščejo v njem. Eno izmed vprašanj je tudi tole: Zakaj je postal duhovnik?

Seveda, večina bo dejala: razočaran... zagrenjen... svetoboljec... začel...

Res?

Poklic je po-klic: klic od Nekoga; popoln klic in klic k popolni predaji, res po-klic; pa tudi odgovor nanj, zato dvakrat po-klic.

Toda kako se kaže ta klic? Seveda, s tem da škof pripravnika sprejme. A pred tem? Kako pripravnik zasluži klic; ve, da je poklican; si upa priseči, da je?

Rektor semenišča v Barceloni, Jorge Sans Vila, je skupaj z bratom Ramónom Marijo povprašal najvidnejše duhovniške osebnosti v Evropi. Prejel je 52 odgovorov in jih objavil v knjigi „Por Qué Me Hice Sacerdote“ (Ed. Sígueme, Salamanca 1959). Toplo jo priporočamo vsem, ki radi brskajo po najskrivnejših kotičkih človeškega srca; tem bolj bodo zadovoljni z izpovedmi duhovnikov.

Poglejmo na hitro, kako čudovito zna govoriti Bog.

Mnogim, morda večini, položi seme poklica v dušo družina, največkrat mati. Ne z besedami, marveč s tistim vzdušjem, ki preveva resnični krščanski dom. Včasih se sicer njegov vpliv začasno oslabi, a nikdar ne premine. Tako je nastal poklic kardinala Lercaro-a, tako znanega jezuita-pevca Aimé Duvala.

Marsikdo je stalno mislil samo nanj: kard. Siri, sociolog François Houtart, pisatelj Diego Hanns Goetz. Drugim se je zbudila misel nanj v mla-

dosti (liturgist Yves Marie Joseph Congar). Tretjim se je zbudila zgodaj, pa so jo zadušili začasno, ali pozno in so odgovorili.

Nekaterim je pomagala šola, profesorji, duhovni voditelji. Pisatelj Pierre L'Ermite pri 96 letih, malo pred smrtjo piše, da ga je šolski brat — „Bonbon“ so mu pravili — pri 10 letih vprašal, kaj bo. Ni vedel odgovoriti. Brat mu je dejal samo: „Ali nisi nikoli mislil na to, da bi postal duhovnik?“

Albert Ryckmans, ki se posveča obnovi župnije, je bil čisto povprečen katoliški mladeč. Pa ga je duhovni voditelj opozoril na duhovništvo. On je hotel biti politik in bi bil lahko. „Da... a ena sama odveza bo imela večjo

vrednost kakor vsi tvoji govori v parlamentu.“ Zadosti mu je bilo.

Mladinski pisatelj Fernand Lelotte je bil precej pod povprečjem. Neki večer mu pravi brat: „Ali veš, da gre eden iz tvojega razreda v lemenat?“ Vso noč je premišljeval: „Zakaj pa ne jaz?“ Drugo jutro je bil odločen, čeprav je bila odpoved težka.

Druge je pripeljalo v semenišče apostolsko delo: teologa Gustava Thilisa, Michela Quoist-a. Patra Reginalda Garrigou-Lagrange-a knjiga Hellojeva „Človek“. Riccardo Lombardi, jezuit, — ki je toliko govoril o dobroti, ki dela za boljši svet, — se je upiral dolga leta, pa ga je zmagala misijonska razstava. Profesor v Louvainu Charles Moeller se je odločil na duhovnih vajah, ob besedilu sv. Petra: „Bratje! Trezni bodite in čujte.“ Mario Martins je pomislil, ko mu je prijatelj rekel: „Težko ti je udarjati proti ostnu.“ Hans Urs von Balthasar je sedel pod lipo in nenadoma je spoznal: „... nimaš kaj izbirati, ker si izbran; ne potrebuješ nič, ker te potrebujejo; ne smeš delati načrtov, ker si kamenček v mozaiku, ki je že postavljen.“ Pokopal je svoje načrte in začel uresničevati božje.

Vsem ni bilo lahko. Poznamo zgodbo Abbé Pierre-a. Kanonik Luis-Joseph Lebert je bil prej mornar. Joseph Marc Oraison zdravnik, ki svojo pot opiše takole: medicina — sv. Tomaž — sveto pismo in Freud-zdravnik ne filozof, to je moja pot k duhovništvu. Federico Sopena je bil glasbeni kritik (in je še), a brezverec in materialist. Hugh Thwaites anglikanec, ki je moral prehoditi dolgo pot kot vojak. Bruno Wittenauer je hodil podobno kot ujetnik, dokler ni pribežal v zatočišče Vatikana in tam spet našel zvezdo: pravi namreč, da ga je ta spremljala od roj-

stva na Treh Kraljev dan, preko vojaške službe v padalskem odredu 'Komet' do sedanje službe zvezdoslovca.

Sploh so dogodki v zvezi s poklicem včasih kaj čudni: čudni, ker so tako naravni, da, kar preveč. Carmelo Panebianco (časnikar-popotnik) je žrebalo: če naj vstopi v KA, mora do ene dobiti napitnino v novcu za dve liri. Dobil jo je minute pred eno. Tu je razvidel, da se je treba predati še bolj. A kdo bo maral zapoznel poklic brez denarja za vzdrževanje? Po mnogih poteh sta ostali le še dve redovniški družbi. V katero? Odločil je žreb.

Aimé Duval je hodil prav daleč v šolo. Nekoč je ob bregu reke zagledal kurata, ki se je bil prišel zdraviti za v Maroku dobljenimi ranami, pa je omagal na sprehodu in bruhal kri. Aimé je pritekel k njemu in ga gledal. Kurat mu je rekel: „Umr! bom in prosim Gospoda, naj pošlje koga, da me nadomesti. Ali me hočeš ti?“ In ga je.

Tudi nagibi, ki odločijo, so kaj različni. Nekateri iščejo popolne predaje (Fernand van Steenberghen). Drugi hočejo pomagati bližnjemu: mladini (msgr. Emile Blanchet); delavcem (kanonik Cardijn). Tretji iščejo lastno posvečenje: znani španski pastoralist zdravnik César Vaca je bral življenje svetnikov in se vprašal: „Ti so toliko žrtvovali za svoje zveličanje — pa ti?“

Nekateri vidijo, da je edina pot zanje duhovništvo (Jacques Leclercq), sicer se bodo pogubili. Drugi uvidijo, da le tako morejo povrniti Bogu za vse milosti, ki jim jih je nudil. Spet drugi spoznajo poklic kot nujo, kot nekaj danega, čemur ni mogoče reči drugo kakor: „Tu sem“ (Jean Danielou).

Zanimivo je le to, kako da potem, po včasih dolgih letih teme in beganja, trpljenja ali začasnega veselja, pride mir, zadovoljstvo, sreča.

GOSPA SVETA NA KOROŠKEM

*Tu so bili posvečeni v
duhovnike prvi slovenski
fantje*

*Od tu se je med Slovenci
širilo krščanstvo*

*Za temi zidovi počiva
prvi škof na Slovenskem
sv. Modest*

„Bog malokdaj govori fantu jasno in naravnost; izgublja čas, kdor misli, da ga bo Bog klical po telefonu. Ne, skoro vedno je treba pogledati v preteklost in poiskati nit, ki veže dogodke, da končno človek zasluti, kako je Bog tisti, ki pripravlja pot do hipa, ko se človek vpraša: Zakaj pa ne jaz?“

Ni zaprta pot tistemu, ki je začel s študijem na univerzi ali profesora-tu... Kadar se ljubi Boga, kadar se hoče biti čimbolj koristen bližnjemu, ni zapreke, ki bi zapirala pot.

In če mi fant reče, da ga privlači jo dekleta, da mu srce prekipeva od ljubezni do katere izmed njih, ne bom dejal: „Potem duhovništvo ni zate.“ Pravim mu: „Kaže, da si umerjen fant,

ker je naravno, da v tvojih letih čutiš ljubezen, ki se oglašja. To mi daje zaupan-je, da so tvoja čustva zrela. Toda Cerkev tako potrebuje duhovnikov... Ali bi ne daroval vse za rešenje duš?“

Kadar duhovnik vpraša fanta: „Ali nisi nikdar mislil na to, da bi postal duhovnik?“, tedaj mu izkaže veliko čast. Sodi, da je zadosti uravnovešen, zadosti obdarjen od Boga, zadosti plemenit, da se na tak način da človeštvu. V času, ko ljudje moraja imeti „nadmestilo za dušo“ in „prilogo za dušo“, kaj boljšega kakor duhovništvo? Gospod pripravlja počasi mnoge mladeniče; a premalo jih je, ki se sklonijo nad svoje življenje, da bi v njem našli povabilo Učenikovo.“ (F. Lelotte)

ZA DOBRO VOLJO

Kostanj in kaša. — Saraceni so zavzeli Sicilijo in pričeli pogosto vdirati tudi v Italijo. Eden izmed emirjev je poslal papežu Sergiju II. vrečo kostanja, češ preštej ga, pa boš videl s kolikimi vojaki drugo leto pridem požgat Rim. Papaž ne bodi len takoj odpošlje vrečo kaše, češ prav, a le glej, s kolikimi te počakam.

Prijazna drznost. — Jordan de Giano, znan po svoji Kroniki, je bil prišel s Saškega, da pred Gregorijem IX. nekaj uredi za minorite. Papaž ga je sprejel, a mu tudi takoj velel oditi. Jordan pa urno skoči k papežu, odgrne posteljno odejo, pod katero je ležal bolni papež, in jame z vso ihto poljubljati papežovo nogo: „O, na Saškem nimamo takih relikvij...“ Gregor IX. se je smejal in Jordan je ostal.

Prikazen. — Pravijo, da je Bonifacij VIII. imel privid, v katerem je velikanški zvon zasegal vso zemljo, ni pa imel kemblja. Brž je papež poklical znanega Jaconone de Todi-ja in ga zaprosil za razlago. „Svetost, zvon je papeštvo, ki zajema svet, a glejte, da bo kembelj prav udarjal.“ Za odgovor ga je papež poslal v ječo. Malo potem ga je na nekem obhodu zagledal skozi mrežo in ga vprašal: „Jacopone, kdaj pa misliš priti iz luknje?“ „Kadar boste šli vi vanjo, Svetost,“ se je odrezal de Todi. Pa se je res prav kmalu tako zgodilo.

Večje prgišče. — Ko je Bramante

končal načrt za cerkev sv. Petra, je bil s petletnim sinčkom sprejet pri papežu, kateremu je mali slovesno izročil črteže. Julij II. je bil silno zadovoljen, pa je dejal dečku: „Zajami, kolikor le moreš!“ Pokazal mu je škaflo s samimi cekini. Mali pogleda papeža in mu de: „Če je tako, naj pa očel!“ „Zakaj neki?“ „Ker ima večjo roko.“

Prvi koraki. — Julij II. in Michelangelo sta bila oba precej visoka, razburljiva in zamerljiva. Ko sta se spet nekoč sprla, je Michelangelo pobral šila in kopita ter odpotoval v svojo Firenco. Posredovalci so dosegli, da sta se po dolgem času oba spet dobila v Bologni, ki pa je bliže Firenci kakor Rimu. A Michelangelo je še vedno kazal nevoljo in neki prelat je mislil, da je našel razlog, češ vsi umetniki so neotesani nevedneži, za kar ga je papež pošteno prijel, nato pa se je obrnil k Michelangelu: „Kaj pa še hočeš? Ali ne vidiš, da sem ti jaz prvi prišel nasproti?“

Papeževa prtljaga. — Frančišek I., francoski kralj, je prišel na obisk k Leonu X., ki mu je razkazoval vse svoje imetje. Frančišek se je pohujševal: „Po svetem pismu bi naj pastirji naših duš hodili v uboštvo in preproščini.“ „Seveda, a to je bilo takrat.“ je dejal Leon X., „ko so kralji še pasli črede in niso imeli še plačanih roparjev.“

Veliki mecen. — Leon X., veliki podpiratelj umetnostnega napredka, ki pa ni imel dosti smisla za cerkvene zadeve, kot je pokazal njegov nastop o. nenastop proti Luttru, je spet nekoč razkazoval vatikansko bogastvo nekemu knezu. „Kajne, da ne morem reči kot sv. Peter: nimam ne zlata ne srebra?“ je vprašal obiskovalca. Knez je mirno odgovoril: „Sv. oče, zato pa tudi ne morete reči, kot je rekel sv. Peter hromemu: vstani in hodi!“

MARIJINI KNOFKI

(Legenda)

Sonce je preplavilo z močno lučjo planinske travnike, ki so Bogu tako blizu, da se na njih ustavi vse, kar pride iz nebes. In takega lepega dne so se angelci igrali na rajskem dvorišču z drobnimi gumbi, ki so si jih izposodili iz Marijine šivalne košarice. Joj, in ko so se z njimi frnikulali, so jim nekateri ušli skozi luknjico na tleh (pravzaprav je bilo le eno neštetihi okenc na zemljo, ki jih vidimo ponoči kot zvezde); padli so na oblake, z oblakov na gorske travnike in, ko so jih angelci spet našli, so se že spremenili v rože, preproste kot vdana molitev. Igriva razposajenost nebeških otrok je v njih cvetovih, megličava modrina lepih juter in mehka toplota sonca. In Bog je rekel: „Podarjam jih romarjem, ki obiskujejo gorske podružnice; naj jih božajo, ko bodo počivali ob stezah in jedli popotni kruh.“ Prošnje procesije gredo mimo njih, potem ko so zapustile gozdove s pojočimi studenci in jih iz daljave pozdravlja kukavica.

In Marijini knofki zaupno dvigajo modre glavice k Bogu kakor romarji utrujena srca — in Bog je obojnega enako vesel.

Velika planina v Savinjskih Alpah s kapelico Marije Snežne

Vatikan

Za binkoštni praznik je sv. oče Janez XXIII. otvoril bližnjo pripravo na 21. vesoljni cerkveni zbor, ki se bo vršil v Rimu, v baziliki sv. Petra. Cerkveni zbor bo po vsej verjetnosti čez kaki dve leti.

Vse pripravljajno delo vodi Osrednji odbor, kateremu predseduje sam papež. Odboru stoji ob strani 10 pešebnih komisij, katerim načeljujejo kardinali. Tem pomagajo škofje in strokovnjaki kot svetovalci.

Komisije pa so te-le: bogoslovna, za misijone, za vzhodno Cerkev, za laični apostolat, liturgična, za zakramente, za vodstvo škofij, za duhovnike in za študij ter semenišča.

Namen 21. cerkvenega zbora je poživeti versko življenje med katoličani, razširiti božje kraljestvo med neverniki ter pripraviti ugodna tla za zedinjenje vseh kristjanov.

Buenos Aires

Če pomeni svetovni evharistični kongres, ki se je vršil v Buenos Airesu leta 1934, posrečen začetek Cerkve v Argentini, potem lahko upravičeno rečemo, da bo veliki misijon, ki bo od 24. septembra do 16. oktobra, nje razveseljeval razmah.

Misijon bo eden največjih, kar jih je bilo v vsej svetovni zgodovini. Zajel bo 285 župnij z več kot 1100 misijonskimi središči. Pri njem bo sodelovalo 2.500 misijonarjev iz Argentine, Španije ter drugih ameriških držav. Baje bo prišel tudi znani ameriški škof Fulton Scheen.

Vse delo misijona vodi Osrednji Odbor, v katerem so: kardinal Caggiano, nadškof iz Buenos Airesa; nadškof iz La Plate ter škofije iz Morona, San Isidra, Lomas de Zamore ter oba pomožna škofa iz Buenos Airesa. V vsaki

Naši razgledi

škofiji obstajajo škofijski odbori, v župniji pa župnijski.

V pomoč Osrednjemu odboru so ustanovljene razne komisije. Tako n. pr. za katoliške zavode, za delavce, za propagando in tisk, za molitve in žrtve, za misijonarje ter za posamezne izseljenke skupnosti. Člani teh poslednjih so direktorji posameznih narodnosti. rodnosti.

Dunaj

V letošnjem postnem času je „Zveza avstrijskih žena“ zbrala skoraj 280.000 dolarjev za pomoč potrebnim deželam. Večji del te vsote je zveza podarila Koreji.

New York

Katoliška Cerkev v Združenih državah Severne Amerike šteje že 41 milijonov vernikov. Od leta 1950 je narasla za 13.105.161 katoličanov.

Razdeljena je na 26 nadškofij in 114 škofij. Ima 5 kardinalov, 32 nadškofov in 190 škofov.

Habana

Na Kubi, kjer vlada Fidel Castro, se vedno bolj očitno razodeva brezbožni komunizem. Zadnje čase Castrova vlada napada in sramoti katoliške škofove in duhovnike. Dva škofa sta zato izdala ostri pastirski pismi, kjer neustraheno branita pravice svete Cerkve.

Edimburg

Škotski katoliški škofje so izdali

skupno pastirsko pismo, v katerem so napisali pravi nauk sv. Cerkve o zakonu. Ostro so obsodili umetno preprečevanje rojstev. Trdijo, da je tako početje, ki ga odobrava tudi protestantska ločina, hudo kršenje božjega zakona.

Madrid

Znano je, da je v španski revoluciji, ki je bila od 1936 do 1939, padlo veliko ljudi. Njim v spomin so zgradili veličastno baziliko „Svetega Križa“. Posvetil jo bo, kot zastopnik sv. očeta, kardinal Gaetano Cicognani, ki je bil več let apostolski nuncij v Španiji.

Pariz

Francoska akademija je izbrala za svojega člana 73-letnega Henrika Massi, katoliško-literarnega kritika in bivšega urednika znane revije „La Revue Universelle“. Massi je tako zasedel mesto v Akademiji, ki je bilo izpraznjeno s smrtjo kardinala Jurija Grente, škofa iz Mansa.

Santiago

Gospodarski znanstveni zavod čilske univerze v Santiagu je v drugi polo-

vici junija sporočil svetu kratke novice o materialni škodi, ki je nastala ob zadnji potresni nesreči. Pravi, da je škodo trpelo 12 provinc. Najbolj so bile prizadete štiri pokrajine in sicer: Concepción, Valdivia, Osorno in Llanquihue. Samo tu je izgubilo streho 11.900 družin, kar znaša 58.500 ljudi.

Ta nesreča je v živo zbadla ves svet. Vsi, zlasti še na zapadu od sv. očeta Janeza XXIII. do malopomembne države so čilski vladi izrazili sožalje ter poslali bogate vsote denarja in drugih potrebnih stvari. Argentinski katoličani so po kardinalu Caggianu, nadškofu v Buenos Airesu, darovali 1 milijon pe sov ter veliko drugih stvari.

To sočutje narodov ob materialni in duševni nesreči čilskega naroda razodeva, da se med narodi prebujata bratska zavest.

Moskva

Ruski agenti širijo po Afriki in Aziji filme, v katerih se smeši vera in poveljuje brezboštvo. Nekaj teh filmov je prišlo tudi v Anglijo. Katoliška organizacija „Meč duha“ jih je nekaj predvajala za duhovnike in vernike v Londonu, da so lahko videli, kako nevarno propagandno orožje rabijo brezbožniki proti veri v deželah, kjer je toliko raznih gibanj, ki lahko povzročijo revolucije in vojne.

Praga

Preko radijske postaje v Pragi je bilo objavljeno sporočilo, da bo po Čehoslovaškem „potovala“ brezbožna razstava pod naslovom „Vera in stvarnost“. Namen razstave je, pomagati „ljudem, da se rešijo vere in dobe znanstveni odgovor na vsa svoja vprašanja“. Komunizem ostane kljub naivnosti nekaterih paš vedno brezbožen. To ponovno in ponovno potrjujejo in izpovedujejo komunisti sami.

Tudi mrzlo jeklo je ni zlomilo

Marija Goretti se je pravkar povzpela po stopnicah na teraso, od koder je bilo videti dvorišče in še dalje cesto s škripajočimi vozmi, ki so jih vlekli počasni volji.

Hiša, v kateri je stanovala Marija z materjo, je bila vse preje kot udobna. Videlo se je, da je imel grof Mazzoleni le malo smisla za svoje najemnike. Glavno mu je bilo, da je izvelkel iz svojega posestva čim več koristi. Da bi se oziral na druge, to mu je bila vedeta skrb. Zato se mu je zdelo povsem naravno, da sta se morali v že itak bornem stanovanju stiskati dve družini. Z Gorettijevo sta namreč delila prostor oba Serenellija, oče in sin.

Marija je bila vesela, ko je opazila s terase, da je zaposlen mladi Serenelli, Aleksander po imenu, pri luščenju fižola. Kajti že nekaj dni se ga je neizmerno bala, odkar je namreč spoznala, da jo hoče zapeljati v nečisti greh. Ko se je morala zadnjič z njim boriti, je stekla v cerkev in se tam bridko zjokala. Svoji materi se dogodka ni upala razkriti, kajti smilila se ji je, ko jo je videla tako zaposleno v borbi za vzdrževanje številne družine, ki že nekaj časa ni imela očeta.

Marija se je vsedla na vrhnjo stopnico, preden se pride na teraso. V rokah je gnetla srajco od Aleksandra, ki bi jo morala zakrpati. Kljub temu, da je imela šele enajst let, je znala že odlično opravljati vsa hišna dela.

Pridno je vbadala nit v že ponošeno blago in istočasno molila rožni venec. Tu zgoraj se je počutila varno. Saj gotovo Aleksander ni mogel biti tako drzen, da bi jo nadlegoval na odprtem prostoru.

Pa se je mala Marjeta zmotila.

Aleksandrova strast je bila hujša kot pomislek, da bi ga utegnili ljudje opaziti. Že ga je videla, kako se ji je z gibčnimi koraki bližal vedno bolj. Še nekaj stopnic, pa bo pri njej!

Marija je zlezla skupaj kot jež, ki se zapre v svoje bodice. Z enim samim pogledom je ošinila razdaljo, ki jo je ločila od njega. V trenutku, ki bi vstopil k njej, bi skočila kot mačka, se

Sv. Marija Goretti se je rodila kot tretji otrok 16. oktobra 1890. v družini Luigija Goretti in Casagrande Carlini. Živeli so v bližini Senigallie, nedaleč od mesta Ancone ob Jadranskem morju. Oče je bil poljski delavec. Imeli so težko življenje. Leta 1899. se je vsa družina preselila na drugo stran polotoka, na posestvo grofa Mazzolenija blizu mesta Nettuna, pokrajina Lazio okrog Rima. Že naslednje leto je oče umrl, tako da je družina zašla v še težje razmere.

Marija je morala po očetovi smrti skrbeti za mlajše bratce in sestrice, mati Marjeta pa si je služila kruh z delom na grofovi zemlji.

V isti hiši sta živela tudi oče in sin Serenelli. Sin Aleksander je že v rani mladosti zgubil mater. Mor-da je to tudi pripomoglo, da je postal izredno razbrzdán in da je kljub mladim letom poskusil dvakrat zapeljati Marijo.

Seveda pri Mariji ni uspel, kajti bila je za svoja leta izredno bogabječa in pobožna deklica. Kljub razdalji več kilometrov je bila vsak dan pri sv. maši.

zagnala mimo njega in stekla na prosto. Tako bi bila rešena.

Toda Aleksander se ni dal prevariti. Z očmi, ki so bruhale strast, se je postavil pred njo, ji zaprl pot in rezko sikhnil: „Z menoj pojdi!“

Marija je počasi dvignila glavo. Pogled v Aleksandrove oči jo je prepričal, da hoče iti fant do zadnjega. Obstala je na mestu in ga mirno vprašala:

„Zakaj naj grem s teboj, Aleksander? Kaj želiš od mene?“

5. julija 1902 — bilo je ob treh popoldne — je Aleksander tretjič poskusil, da jo zapelje. Ker tudi to pot ni uspel, je zdijval in jo zverinsko razmesaril. Prepeljali so jo v bolnišnico v Nettuno, kjer je na smrtni postelji odpustila morilcu. Kasneje je bil obsojen na 27 let stroge ječe.

6. julija je Marija kljub naporom zdravnikov podlegla težkim ranam. 48 let nato jo je Cerkev vpisala v seznam svetnikov. Veličastni kanonizaciji sta prisostvovala tudi dva, ki sta najgloblje doživela strahoto onega poletnega dne: mati Marjeta in morilec Aleksander Serenelli. Oba sta tedaj začutila, kako velik je Bog v svoji modrosti in dobroti: tudi najhujše človeške zablode zna obračati v dobro. In v tem spoznanju je shranjena velika tolažba za nas vse, ki si želimo biti dobri, pa žalimo kljub temu dobrega Boga vsak dan.

Primer Marije Goretti naj nas hrabri, da v borbi za krepost ne bomo omagali, prav tako pa nikdar zgubili vere v božjo Previdnost in božje usmiljenje!

Pa je bil Aleksander le malo voljan odgovarjati na vprašanja.

„Rekel sem ti že, da pojdi z menoj!“, je fant ostro povzdignil svoj glas.

„Dokler ne poveš, zakaj, se ne premaknem od tod,“ je bila deklica odločna. Njen glas je bil miren, dasi je v notranjosti trepetala od strahu in negotovosti, kaj se bo zgodilo. Poznala je dobro Aleksandrovo dušo, ki jo je razjedala poltenost in želja po nizkih užitkih. Saj je že videla njegovo sobo, kjer so bile vse stene prekrute z nedostojnimi slikami, izrezanimi iz revij in knjig.

Dekličin odpor je Aleksandra vidno razdražil. Za njega že ni bilo potj nazaj. Naj rečejo sosedje, kar hočejo, on mora danes na Mariji nasititi svoj nizki gon. Kaj mu mar, da je Marija še nedotaknjena! Saj se pri devetnajstih letih že ne more več verovati v Boga in poslušati zastarelih duhovnikov, ki samo s pekлом grozijo, človeku pa najbolj sladke užitke prepovedujejo.

V enem skoku je bil pri njej, jo zagrabil za roko in zavlekel v spodnje prostore. Na cesti je škripanje voz uglasilo ropot, ki se je dogajal v hiši. Z nogo je Aleksander zaloputnil vrata in se vrgel na nedolžno Marijo.

„Končno sva sama,“ je sikal skozi ustnice, medtem ko se je prizadeval, da ji stori silo.

Marija je čutila, kako so ji bili seneci in kako ji je kri zalila obraz. Misli-la je na sveto Devico, na besede župnika iz Nettuna, na božje zapovedi in na svoj sklep, da bo ostala čista za vsako ceno.

Njegov pogled je bil odsoten, oči motne, smeh živalski.

„Nočem tega!“, je ponavljala Marija, ko se je branila pred napadalcem. „To je greh in za greh se pride v pe-

kel. Tudi ti boš prišel vanj, če ga storiš, Aleksander!“

Fant pa se je samo divje režal in jo porinil v skrajni kot mračne izbe. Tam je upal doseči svoje. Pa vse zaman! Marija je pokazala sile, ki jih Aleksander ne bi bil nikdar od nje pričakoval. Njegovo poželenje se je nenadoma spremenilo v silno jezo.

„Torej nočeš,“ je zasoplo vprašal in zagrabil za svetel predmet, ki ga Marija ni mogla razpoznati. Zaprla je oči in znova dejala: „Ne, Aleksander, res nočem tega, ker je greh!“

„Potem pa, prebrisana mačka, imej to za spomin!“, je Aleksander iztisnil poln notranjega gneva iz sebe. Deklica je začutila, da ji je nekaj hladnega prodrlo v hrbet. On jo je za hip spustil in Marija se je hotela dvigniti. Pa je že opazila curek krvi, ki ji je po nogah pritekel navzdol. Tudi dihala je s težavo.

Pa je bil spet Aleksander pri njej. To pot je videla razločno, da drži v rokah oster nož. Zaprla je znova oči. Nato se ji je železo zarilo v spodnji del trebuha. Ubodljaji so si sledili, sedaj v hrbet, sedaj v trebuh. Marija jih

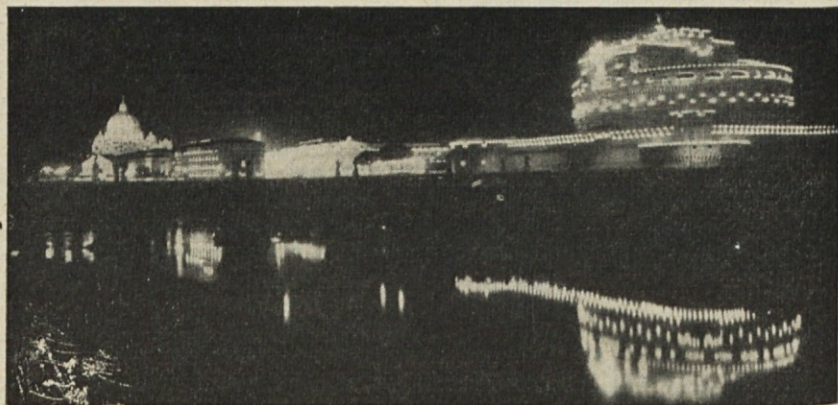
ni več štela. Zdravniki so jih kasneje odkrili štirinajst. Končno je prejela še krepko brco, ki pa je že ni skoro več čutila. Vse okrog nje se je spremenilo v meglo, le v duši ji je bilo svetlo ob spoznanju: „Zdržala sem.“ Bilo je to spoznanje kot pesem zmage po trdem a uspešno zaključenem boju.

Aleksandra že ni bilo več v hiši. Z zadnjimi močmi se je privlekla do vrat in jih odprla s konci prstov. Bruhnila je kri. Pred očmi so ji plesali temni kolobarji in v glavi ji je razbijalo kot kladivo po nakovalu.

Ali ji res ne bo nihče pritekel na pomoč? Napela je svoje zadnje sile in iz sebe spravila glasen klic, ki je prodril vse do dvorišča. Bil je tako grozen, da so ljudje, ki so tam delali, v trenutku obstali, se s strahom spogledali in pohiteli v hišo.

Še je videla Marija, kako sta se dva moža pognala skokoma proti njej. „Bog tega ne dovoli!“ je zadnjič premaknila ustnice. Nato je umolknila za ta svet. Na licu pa ji je zacvetel nasmeš, plačilo za bolečino, s katero je branila in obvarovala svojo nedolžnost.

Priredil Jože Jurak

Rim v svetem letu 1950, v letu kanonizacije Marije Goretti

Pijanost je prekomerno uživanje opojnih pijač iz poželjivosti, tako da človek zgubi oblast nad uporabo razuma. Grešnost pijanosti torej ni v pitju samem, ampak v tem, če kdo pije iz poželjivosti in zgubi oblast nad svojim razumom, ki je največja človekova odlika.

Vrsta pijanosti

Pijanost je popolna, ako človek zgubi vso oblast nad uporabo razuma, tako da se ne zaveda več svojih dejanj, nepopolna pa je, če zgubi oblast nad razumom le deloma. — Popolnoma pijan je potemtakem tisti, ki n. pr. ne loči več, kaj je dobro in kaj zlo, kdor se naslednji dan ničesar ne spominja, kaj je v pijanosti pomembnejšega storil ali govoril itd. Nepopolno pijan pa je, kdor je le bolj zgovoren in razigran, če ga noge trdno ne drže, če je domišljija bolj razgibana, če je malo „okajen“, vendar pa vse tako, da ohrani oblast nad razumom in zavestjo.

Kakšen greh je pijanost?

Popolna pijanost je smrten greh, ker vzame človeku njegovo dostojanstvo. Mogli bi reči, da v popolni pijanosti človek ni več človek. S tem se brez dvoma hudo pregreši nad svojo naravo, kj jo poniža do živali. Ostro obsoja pijanost sv. Pavel, ki pijance našteva med tistimi grešniki ki ne bodo posedli božjega kraljestva (1 Kor 6, 10.) — Nepopolna pijanost je redno le mali greh, ker človek še vedno ohrani oblast nad svojo pametjo. Zaradi okoliščin pa more postati tudi velik greh, tako zaradi pohujšanja, ki ga dá oče svoji družini, ako je večkrat na pol pijan; prav tako zara-

V SKLAD Z VESTJO

1

KAKO SPRAVITI

VPRAŠANJE ?

di škode, ki jo s pijanostjo napravlja ženi in otrokom. Prav posebna pogubnost prekomernega uživanja alkohola pa je v tem, ker pijanost kaj rada povzroči še druge grehe, zlasti surovost, uboje, preklinjevanje, nečistost itd.

Dovoljeno pa se je opiti iz važnega razloga, če je n. pr. potrebno za zdravje zlasti pri hudih črevesnih boleznih (grži) ali kot sredstvo proti drugemu strupu (kačji pik). Prav tako je dovoljeno omotenje z alkoholom za pomirjenje telesnih bolečin ali proti nespečnosti, če druga sredstva niso učinkovita.

Kakor pri vseh zapovedih, naj človeku tudi tu znanje krščanskega nauka pomaga k pravilni presoji in pametni uporabi ustvarjenih dobrin. Vse zapovedi in prepovedi so nam dane zato, da pravilno usmerjajo naše življenje, ne pa zato, da nas v svobodi omejujejo. Nihče ne more trditi, da je svoboden v svojih odločitvah, če se je opijanil in zgubil razsodnost ter oblast nad svojim razumom. Zapoved pač varuje človekovo dostojanstvo, kršitev zapovedi pa človeka ponižuje in sramoti. Spoštovanje človeka pomeni isto kot spolnjevanje zapovedi.

TABORIŠČE^{v v} V SPITTALU IN NJEGOVE SPREMEMBE

Notranja slika

Prva leta mi je bilo večkrat pred očmi vprašanje: Kaj bo z našimi begunci? Vse je bilo v nekem visečem stanju. Nekateri so trdno upali, da bo kmalu prišel čas, ko se bodo vsi begunci vrnili. Mene je pri tem vedno spremljal nek strah. Nisem se mogel prištevati med te „optimiste“. Danes je stvar več ali manj jasna. Doma so begunce v glavnem odpisali. Mednarodne dobrodelne organizacije bi se ne bile lotile tako velikega dela s takimi investicijami, če ne bi računale s tem, da taboriščnikom ni vrnitve.

Večkrat se mi je ponovilo vprašanje: Kaj bo z vero, poštenjem in narodnostjo teh beguncev?

Primerjava

Danes gledamo že na 15 let taboriščnega življenja in razvoja. Če primerjamo spittalsko taborišče s taborišči drugih narodnosti, potem smem reči: Taborišča drugih narodnosti so v vsakem pogledu na nižji stopnji. Mi smo lahko zadovoljni, da je tako.

Velika prednost za taborišče je to, da uprava novih beguncev ne sprejema. Tisti, ki so zadnja leta bežali iz Jugoslavije, so bili poslanj v druga prehodna taborišča. Na žalost je bil to na splošno ničvreden material. Če bi dobili nekaj takih ljudi v spittalsko taborišče, bi se slab glas o njem kmalu razširil.

Novi begunci so bili v glavnem nevzgojeni in podivjani. Seveda so bile vmes častne izjeme. A videz je bil v celoti slab.

Taboriščno življenje

Hvala Bogu, da ima taborišče svojega slovenskega dušnega pastirja in kapelo ob cesti, ki kot župnijska podružnica že več let služi taboriščnikom. Slovenska skupnost se čuti ne samo kot vas, ampak tudi kot nekaka župnija. Slovenski taboriščni župnik Anton Miklavčič skrbno in modro vodi to malo skupnico. Celo v cerkvenem petju jih uri, da imajo ob nedeljah maše s petjem. Resnici na ljubo je pa treba reči, da vsi ne hodijo k maši in da nekateri že davno niso bili pri zakramentih. Nekaj je pa takih posebnežev, ki k slovenski službi božji iz nerazumljivega razloga ne marajo hoditi. Tem se zdi, da so bliže Bogu, če gredo k hrvaški ali madžarski službi božji. Število ni tako veliko, da bi na poseben način vzbujali pozornost, a v taborišču so.

Treba je pa poudariti: Če bi ne bilo slovenskega dušnega pastirja v taborišču, bi bilo danes v Spittalu že mnogo slabše. Naši ljudje se brez duhovnika brž zanemarijo in versko ohlade. Če smem sklepati po tistih, ki so si v kakem drugem kraju na Koroškem poiskali stanovanje in delo, potem bi morala biti moja sodba naravnost porazna.

Kaj pa poštenje? Pri tem mislim na življenje, ki je v skladu z božjimi zapovedmi. Tudi tu bi v glavnem smel izreči dobro oceno. Na splošno se ljudje drže. A so vmes izjeme in sicer prav žalostne izjeme. V ječi sedi za več let detemorilka. Neka druga bi morala zaradi odpravljanja nerojenega življenja sedeti osem let, a se je s tem odtegnila zaporu, da se je brž prijavila za repatriacijo v Jugoslavijo. Da si nekatere Slovenke-taboriščnice samo z nečistim grehom služijo vsakdanji kruh, je dosti žalostna ugotovitev. Tudi nekaj takih javnih grešnikov je v taborišču, da jih duhovnik cerkveno ne bo mogel pokopati, če bodo na tej grešni poti vztrajali. Vse to so bridkosti, a toliko na zunanaj prikriti, da ne vplivajo na zunanje obličje taboriščne skupnosti. Če te bridkosti omenjam, ne bi mogel reči, da so se ljudje v taborišču pokvarili. Ti so morali kali slabega že s seboj prinesiti in te kali so se v teku let samo razvile.

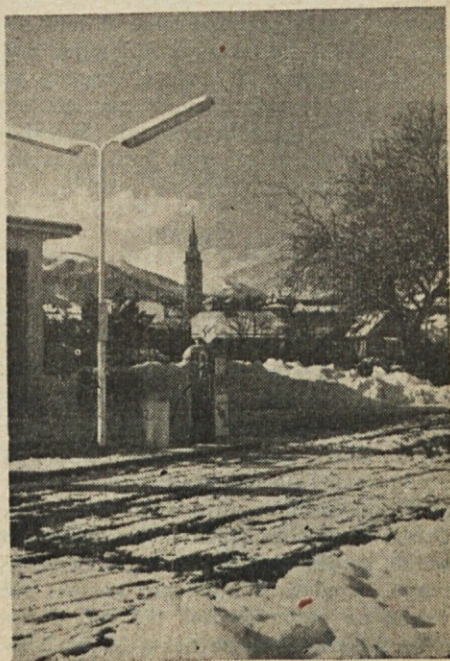
Posebna miselnost

Taborišče prebivalce po barakah po svoje oblikuje. Morda bi boljše rekeli: Razoblikuje. Če bi se vprašal: Ali so taboriščniki boljši kot takrat, ko so prišli? Najbrž ne. In vendar bi morda mnogim delal krivico, če bi trdil, da so slabši. A drugačni so. V ljudeh je v teku let nastala neka posebna taboriščna miselnost. Ljudje v taborišču in ljudje zunaj taborišča govorijo vsak svojo govorico in imajo vsak svojo zavednost. Zato je medsebojno razumevanje zelo težko. Kdor jih od zunaj opazuje, se mu zdi, da radi preveč govorijo in da so po nepotrebnem radovedni. Zelo radi od drugih kaj sprejmejo, da se včasih človek vprašuje, v koliko je ta lastnost na značaju še opravičljiva. So ljudje, ki ne zaslužijo slabo, a če zvedo, da se bo kje kaj delilo, naravnost drve tja in se si

lijo v ospredje, da ja ne bi bili prikrajšani. Nekateri si po eni strani puste pošiljati pakete iz inozemstva, ker so tam prijavljeni kot reveži-begunci in so si našli tako imenovane „botre“, po drugi strani pa isti ljudje domov pošiljajo drage stroje, ne samo za uporabo, ampak tudi za nadaljnje prekupčevanje in si upajo tu in tam celo koga vprašati, po čim bi bila hiša, če bi bila na prodaj.

Pohlep in nevoščljivost sta se gotovo povečala. Pri vsaki delitvi so prepirljivi in vsak, ki je imel opravka z delitvijo, je bil deležen nasprotovanja, če ne naravnost sovraštva.

Če se v taborišču kaj govori, je potrebna najprej previdnost. Morda je res, morda je nekoliko res, največkrat

pa sploh ni res. Iz taborišča ven se vidi vse drugače, kot v resnici je. Človek dobi vtis, kakor da bi bili taboriščniki obdani s prav posebno pajčevino, skozi katero gledajo. In skozi „tenčico“ se vidi vse drugače. Tudi takih politikov, kot so v taborišču, zunaj ni. Taboriščniki vedno vse vedo, čeprav se pozneje nič od tega, kar so napovedali, nj uresničilo. Zaradi vsega tega je razgovor s tistimi, ki so v taborišču in tistimi, ki so zunaj, otežkočen. Taborišče je umeten otok eksistence ali umetna utopija. Polagoma tudi misli prebivalcev v taborišču zaidejo v utopičnost.

Taboriščniku se je v teku let dalo večkrat čutiti, da je na vseh področjih od milosti drugih odvisen. To mu zgrudi značaj. Sčasoma mu značaj in načelnost ne pomenita več dosti. Njegovo glavno pravilo je obstoj in sicer obstoj ne glede na vse druge pomisleke. S tem nisem povedal nič novega. Kdor je imel priliko zasledovati duševni razvoj po taboriških, je več ali manj povsod isto ugotovil. V glavnih potezah je taboriščna miselnost pri vseh ista. Le intenzivnost je lahko večja ali manjša.

Še nekaj

Kaj pa z narodnostjo? Če prav vidim, bo ta najprej odmrta. A govorim samo za spittalsko taborišče. Tu ne vidim nič dobrega. V Spittalu in okolici je več slovenskih družin, kj se naselile pred prvo ali po prvi svetovni vojski. Starši govorijo slovensko samo, če gredo domov na obisk ali če dobe obisk od doma. Sicer ne govorijo več slovensko. Otroci ne govorijo sploh nič, a razumejo toliko, da jih v slovenskem jeziku ne bi mogel prodati. Vnučki ne govorijo nič več in ne razumejo tudi nič več. Taborišče v Spittalu bo za nekaj let na boljšem. Pa ne veliko. Otroci hodijo v nem-

ške šole. Slovenski jezik jim bo ostal na zelo nizki stopnji medsebojnega občevanja. Pismenega jezika ne bodo nikdar dobro znali. Zato jim bosta tudi slovenska knjiga ali časopis tuja. Jezik v tako okrnjeni obliki se več kot en rod ne bo držal.

V zadnjih 20 letih so šli veliki viharji preko nas. Mi gledamo za enkrat še vedno predvsem razvaline. Na njih bo vzkliklo tudi novo življenje. A za to je potreben čas.

Nas je usoda potisnila med premagance. Nismo ne prvi in ne zadnji, ki nas je to zadelo. A želel bi, da bi usodo premagancev prenašali častno, dostojanstveno in pošteno. Kar se je moralo zgoditi, naj se je zgodilo! Kar se dá ohraniti, naj bi se ohranilo! Ne smemo se strinjati s tistimi, ki pravijo: Če sem že skoro ob vse, bom pa to, kar je ostalo, še sam vrgel usodi v žrelo, da bom nato res ob vse! To je velika napaka.

Ko po 15 letih presojam odhod ali beg iz domovine, se ne morem pridružiti tistim, ki so ga hoteli imeti za ponosno zmagoslavnega in tudi ne tistim, ki so ga proglasili za katastrofo. Odhod je bil tragičen. Tragika se bo beguncev držala do konca. To se pravi, da je bil marsikak slovenski človek prisiljen nekaj storiti, o čemer je vedel, da ni dobro in je kljub temu storil, ker je vedel, da bi bilo zanj doma ostati še manj dobro. V tem je tragika.

Kakor pred 15 leti nismo vedeli za svojo neposredno bodočnost, tako tudi danes ne vemo. A eno lahko poudarimo: da bi častno, dostojanstveno, pošteno in verno tragiko nosili! Lepo bi bilo, če bi želja in prošnja ne bili zastonj, namreč da bi duhovniki in inteligentje k temu po svojih močeh zase in za druge pripevali.

ARHITEKT

IMAI KENJY

Budistični starši so mu leta 1895 podarili življenje. V zgodnji mladosti je še vršil verske dolžnosti, a v študijskih letih je postal ateist. Pozneje je našel nadomestilo za Boga v umetnosti. Na potovanju po Evropi je v prekrasnih gotških katedralah njegov duh zaznal klic „Sursum corda“. To je bilo prvo srečanje s katolicizmom. Vzgled junaške katoliške žene, ki je morala zaradi jetike mlada umreti, pa je njegovo srce končno pritegnil k veri ljubezni. Na veliko noč leta 1948 je bil krščen.

Imai Kenjy je profesor za arhitekturo na znameniti Waseda univerzi v mestu Tokiu na Japonskem. Obenem se posveča tudi literaturi in slikarstvu.

Arhitektova zgodba

Ko sem bil še na univerzi, sem nekoč bral življenjepis o sv. Klari. Čeprav knjiga ni posebno literarno delo, moram priznati, da mi je vcepila prve kali katoliških vrednot. Tu sem bral o prekrasnem verskem življenju žene, katero je sam sv. Frančišek tako visoko cenil. Tudi njega, asiškega uboščka, sem pri tem spoznal. Ker sem se želel izobraziti v arhitektonski umetnosti, me je posebno zanimala v knjigi vrsta slik Assisija.

Po končanih študijah sem bil nastavljen na univerzi kot profesor pomočnik za arhitektsko risanje. Naredil sem nekatere osnutke, ki so bili pozneje tudi dejansko izvedeni. V prvi vrsti sem se baval z načrti in njihovo izvedbo za

Med najbolj privlačne spise je treba šteti zgodbe o konvertitih. Spreobrnjenje je drama, ki se igra v globinah duše. To resnico potrjuje pričujoča zgodba.

neko knjižnico. Tu se mi je ponudila prilika, da sem mogel srednjeveške ideale uresničiti v modernem stavbarstvu.

Na gradišču sem našel stavbenike, zidarje, mizarje, kleparje, ključavničarje, pleskarje, dninarje, mlade in stare ljudi, može in žene in vse njihovo mišljenje in dejanje je služilo edinemu cilju: stavbi. Tudi jaz sem bil tedaj eden izmed teh delavcev. V tej mali skupnosti — kakor tudi v velikem svetu naših dni — pa sem opazil trdosrčne ljudi, ljudi brez ljubezni. Bolelo me je to nesocialno vzdušje in sam pri sebi sem mislil, da morajo biti naša dela posvečena blaginji ljudstva.

Pozneje sem študiral švedsko arhitekturo. Mestna hiša v Stokholmu, delo Ragnerja Oestberga, je močno vplivala name. Mojo pozornost so zbudila tudi pomembna dela o arhitekturi J. Ruskina, angleškega zgodovinarja, umetnostnega kritika in sociologa, ki je zagovarjal socialne reforme. Začutil sem v sebi nagnjenje k socializmu po ideji: boriti se je treba za splošno blagostanje vsega ljudstva.

Leta 1926, ko je bila knjižnica dovršena, sem odpotoval v Evropo študirati moderno arhitekturo. Pot me je vodila preko Sibirije skozi Rusijo v Severno Evropo. Komaj 30 let star sem vesel nastopil to pot. Ko sem v Rusiji videl nalepljene veri sovražne propagandne letake, sem tudi sam začel črtiti vero. Ravno v tistem času pa so name-

ravali obnoviti stensko slikarijo v Kremliju. Čudno me je zadelo, ko sem videl v Kurasyana kapeli množico ljudi pobožno moliti kljub rečenici: „Vera je opij za ljudstvo.“

Odpeljal sem se na Švedsko in od tam po evropskem kontinentu dalje. Bilo je v času po prvi svetovni vojni. Moderna arhitektura je bila šele v razvoju. Kadar sem bil utrujen od opazovanja modernih stavb, sem se zatekal v cerkve in kapele, ki so bile postavljene v srednjem veku. Tam proč od šumnega vrvenja v zunanjem svetu, sem se oddahnil in našel mir. Močno je vplivala name skoro nadnaravna lepota in umerjenost lepih božjih hramov: mogočna katedrala v Kölnu, Notre Dame v Parizu, v Toledu na španskem in bazilika sv. Petra v Rimu.

Po obisku Rima so se mi izpolnile mladostne sanje: smel sem obiskati Assisi. Moje romanje je zadelo ravno v frančiškansko jubilejno leto. Vsepovsod so praznovali 700-letnico smrti svetega Frančiška.

Ženitev s katoličanko

Dve leti po obisku Evrope sem se oženil z Marijo Schizuko. Bila je absolventka katoliške šole v Yokohami. Stara sedemnajst let je bila krščena. Ker sem bil na potovanju po inozemstvu potrošil precej denarja, sva spočetka živela precej skromno. Toda kljub temu je ljubezen in veselje ožarjalo najino vsakdanje življenje. Ko je Marija postala mati, mi je nekega dne priznala: „V času, ko sem pod srcem nosila otročička, sem ga vsak dan priporočila Materi božji.“

Moja žena je verska vprašanja skušala vskladiti z dolžnostmi vsakdanjega življenja. Prebil sem presrečne nedelje z njo v krogu njenih katoliških prijateljev. Večkrat sem jim razkazoval fo-

tofografske posnetke in slikarije, ki sem jih napravil o priliki potovanja pa Evropi. Tako sem na primer potegnil iz svoje mape cvetko, ki sem jo utrgal na asiških poljanah, ali pa sem pokazal podobico sv. Klare, ki mi jo je podaril neki bogoslovec iz svojega brevirja. Ob fotografskih posnetkih smo v duhu skupno potovali v Rim, v Toledo, k sv. Tereziji v Avilo, v „Sagrada Familia“ v Barcelono, ali pa smo občudovali Fra Angelicovo Madono.

V našem vsakdanjem življenju sem spoznal resnico, ki mi jo je ženo večkrat izrazila v stavku: „Ljubezen je največje darilo našega Gospoda.“ Nezadolženo revščino je voljno prenašala, saj je stalno živela življenje molitve in odpovedi. Kakor je bila že od narave skromna in molčeča, je znala zelo spretno govoriti o verskih vprašanjih. S posebnim užitkom je brala življenjepis „Male Cvetke“. Tako je potekalo naše družinsko življenje pod srečnim varstvom Bogu vdane katoliške žene in matere.

Kljub vsemu pa nisem imel poguma, da bi bil vstopil v katoliško Cerkv; ostal sem neodločen.

Žena zbolj

Leta 1940 je morala moje žena v bolnišnico v mesto Kamakura. Preden se je poslovila od mene in devetletnega sinčka, mi je potisnila v roke molitvenik in me prosila, naj berem iz njega vsak večer, preden bom legel k počitku. Ona sama in mnogo sester je zame molilo in priznati moram, da sem pri sebi čutil vpliv te molitve. Nekega dne sem dobil od nje pismo s prošnjo: „Pridi obiskat s sinčkom mene in patra Larrieua!“ Šel sem z otrokom v sanatorij, kjer sem prvič srečal p. Larrieua. Govorili smo o Parizu in o prekrasni cerkvi Notre-Dame. Med pogovorom je

pater položil roko sinčku na ramo rekoč: „Ti bo nekoč postal arhitekt, kot je papa, in boš tudi potoval v Pariz, kajneš?“ Vzrok, da me je žena klicala s sinom k sebi, pa je bil čisto drugi: podpisal naj bi reverz, da bom za vso prihodnost dovolil sinu, da bo svobodno vršil dolžnosti katoliške vere (čeprav še ni bil krščen!). Ustregel sem njeni vroči želji. V tistem trenutku se je hvaležno veselje razlilo po njenem obrazu. Nadzemeljski mir se je zrcalil v njenih očeh, ker je bila izpolnjena njena goreča želja, za katero je vsak dan s skrbjo prosila Gospoda. Od tega dne dalje sem šel z njo molit v kapelo vselej, kadar sem jo obiskal.

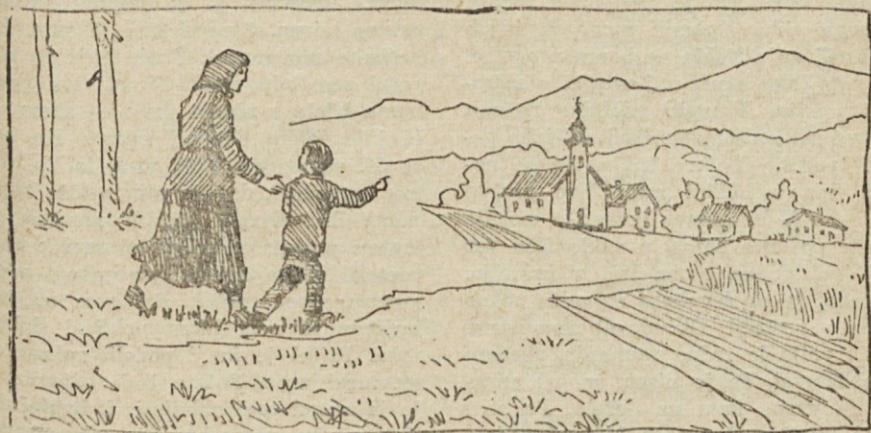
V težke skrbi zatopljen sem neko jutro korakal kot navadno k predavanjem na univerzo. Mislil sem na otroka, na gospodinjstvo ter molil, da bi žena že kmalu ozdravela. Od slane pobelene strehe so se odražale od temne modrine neba. Na tem modrem nebu pa sem naenkrat zagledal velik bel križ. Sprva nisem verjel svojim očem, toda križ je bil resnično tu. Solze so mi zalile oči in mi polzele po licih. Bal sem

se, da mi mimoidoči utegnili videti moje objokane oči, zato sem obrnil obraz v drugo stran in šel dalje. Ko so bili vsi mimo mene, sem se ozrl spet v nebo — križ je bil še vedno tu! Tedaj pa se nisem več menil za mimoidoče ljudi in sem se Bogu zahvaljeval za prikazen. Od tistega trenutka dalje sem bil prepričan, da Bog varuje mojo ženo.

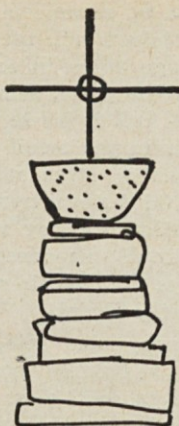
Zaradi napornega dela oslavljen sem se prehladil in moral sem leči. Tudi sinček je zbolel.

Zadnji dan leta, ko sem vročičen ležal v bolniški postelji, sem zaslišal znani dobrotni glas: „Kako ti je?“ Bila je moja žena, ki je v črno oblečena stala ob moji postelji. Zdravnik, ki ni več upal v moje ozdravljenje, jo je poslal. Ne glede na svoje vročično stanje je vstala in z dovoljenjem p. Larrioua prihitela k meni. Naslednje jutro me je zarana presenetila s pristrčnim voščilom: „Srečno novo leto!“ Novo leto se je res srečno pričelo: vročina mi je padla in kmalu sem okreval.

Ko je prebila deset mesecev v sanatoriju, se je končno vrnila tudi žena za vselej domov, polna iskrene zahvale, da

Mati-žena more s svojim življenjem možu in otrokom približati Boga

*Ko človek po kri-
žih dospe do Kri-
ža, se umiri in
sreča ga več ne
zapusti*

je mogla tudi v zdravilišču vršiti svoje verske dolžnosti. Pričela je spet go-spodinjiti, je mnogo molila ter nam ra-da govorila o verskih resnicah.

Med vojno in po vojni

Vojna je prinesla nove težave. Na svojem šibkem telesu jih je najprej občutila žena. Toda po veri utrjena je vse bridkosti nosila kaj junaško. Čeprav je morala večkrat v posteljo, je gospodinjske posle vodila vedno sama. Posebno skrb pa je posvečala vzgoji najinega sina. Sklenili smo, da kljub bombardiranju Tokia ne bomo zapustili. Ako nas čaka smrt, naj umrjemo skupno vsi trije! V malo vdolbino našega hišnega zaklonišča sem ženi na ljubo postavil podobo Matere božje. Ko so nekega dne v bližini naše hiše padale bombe in je bila sama doma, je morala prebiti pol ure sama v zaklonišču ter zato tudi potem sama leči v posteljo. Od tedaj je ob bombnih napadih vedno ostala v postelji. Občudoval sem njeno močno voljo in trdno zaupanje, obenem pa obžaloval, da je nisem mogel spraviti na varno kam na deželo. Pa smo vedno imeli srečo: naše hiše ni zadela nobena bomba. Moja žena, žal, ni mo-

gla v cerkev, zato pa ji je duhovnik prinašal sv. obhajilo na dom.

Kaki dve leti po vojni smo trpeli veliko pomanjkanje ter vsi trije doprinali mnoge žrtve. Toda čim bolj je Marijino zdravje pešalo, tem očitneje je rosil božji blagoslov na nas. Z lučjo vere je osveljevala naše vsakdanje tegobe. Nekega dne mi je solznih oči priznala: „Neznansko težko mi je, da moram brez dela ležati v postelji. Bolje bi bilo, da bi umrla. Vendar pa moram reči: je v blagoslov naše družine, če še živim na tem svetu.“ Priznati moram, da je njeno versko življenje postalo moje življenjsko pravilo... Očitno sem spoznal, kako dragoceno je trpljenje na zemlji in kako visoko ceno ima ljubezen.

Ženina smrt

Mogoče preveč obširno poročam o življenju moje žene. Storil sem to namenoma, ker se imam zahvaliti za svoje spreobrnjenje v najvišji meri prav njej. Moje spreobrnjenje se je vršilo počasi ob njeni bolniški postelji in je bilo dovršeno ob njeni smrti. Dovolite zato, da na kratko opišem še njeno blaženo smrt. Zdravnik ji je zapovedal, naj ostane mirna. Stregel sem ji sam, kar najboljše sem mogel. Predavanja na univerzi sem odpovedal. Ponočij sva izmenoma bdela s sinom pri njej sama, da bi bila lahko čimbolj mirna. Ko sem se 30. septembra 1947 vrnil iz Yokohama sem videl, da hiti sin iz hiše klicat zdravnika. Opazil je bil namreč, da materi pojema vid. Pohitel sem k njeni postelji in jo poklical po imenu, a odgovora nisem dobil. Bal sem se najhujšega in sem hitro poklical duhovnika. Prišel je in ji podelil zakrament sv. maziljenja. Potem ji je odleglo, da jo je mogel tudi obhajati. S hvaležnim, ljubeznivim nasmehom na obrazu, kot bi se bila prebudila iz osrečujočih sanj,

je dejala: „Najlepša hvala, pater! Čakam, da me Bog odpokliče, toda to čakanje traja kaj dolgo.“ In obrnjena k meni je šepetaje rekla: „Prav iskreno prosi patra, naj tu v sobi zapoje kako sveto pesem.“ Pater ji je željo izpolnil. Bilo je ravno na 50. obletnico smrti „Male Cvetke“, katere življenjepis je tako rada brala.

Nekaj dni pred smrtjo je ležala čudovito lepa in nadzemeljski mir je bil razlit na njenem obličju. Bilo mi je hudo in da bi se nekoliko raztresel, sem šel na vrt. Toda kmalu me sin pokliče: „Oče, oče! Pridi hitro! Mati poje sveto pesem.“ In res! Zaslišal sem petje: „Slava Bogu na višavi!“ Blažen smehljal je prešinjal njen obraz in s poslednjimi močmi se je prekrižala. Nikoli ne bom pozabil tistih trenutkov! Moja žena je s potrpežljivim prenašanjem vsega trpljenja potrdila moč in vrednost katoliške vere.

Na praznik sv. Terezije 3. oktobra je odbila ura, ko so padli zastori vsega ustvarjenega in jo je Bog objel in pritisnil na svoje Srce, kjer bo v svetem miru počivala vso večnost. Premišljevala in molila je ter se brez pridržka žrtvovala za svoje drage in za vse ljudi in je tako na tem revnem svetu dovršila svojo dolžnost.

Velika noč 1948

V teh letih se mi je večkrat nudila priložnost za spreobrnjenje, a prilik nisem izkoristil. Ljubezen do študija srednjeveške umetnosti me je nagnila, da sem poročil katoličanko in sem tako prišel v stik z mnogimi katoličani in tudi z duhovniki. V vsakdanjem življenju svoje žene sem spoznal vrednost katoliške vere. Zadnji in neposredni vzrok k spreobrnjenju pa je bil, ko sem slednjič uvidel, da njena vera v trpljenju le še raste in da mora biti njena

ljubezen in mir v njenem vsakdanjem življenju le priprava za večno življenje po smrti. Imel sem občutek, da je po božji Dobroti prišla moja žena k meni in sinu kot v tujino, da bi naju z izpolnjevanjem svojih dolžnosti pripeljala k Bogu. Potem je spet mirno odšla k Njemu domov. Nje sicer ne moremo več gledati, kar nas žalosti in nam vzbuja domotožje. Toda tolaži nas misel, da ona ni za vedno odšla od nas, ampak se je njeno življenje le spremenilo... Globoko sem občutil besede Gospodove: „Resnično, povem vam, če pšenično zrno ne pade v zemljo, ostane samo; če pa pade v zemljo, obrodi mnogo sadu.“ V teh besedah sem našel tolažbo v svoji srčni boli.

V dnevniku moje žene smo našli na zadnji strani s tresočo roko napisane vesede: 'Smrt, kje je tvoja zmaga?' In ob misli na svojega otroka: 'O najdražji! Če hočeš videti svojo mater, se za-teci v Zveličarjevo odprto stran in tako bom vedno tudi v globini tvojega srca. Bodi vedno priden in moder!'

Osamljena po tej ločitvi sva se s sinom razgovarjala in temeljito razglabljal o mojem spreobrnjenju.

Pa je japonska pomlad spet odela češnje v belo cvetje. Bilo je 28. marca 1948 — Velika noč! To je bil dan, ko so žarkj božje milosti razsvetlili temo mojega razuma in je nadnaravna Luč napolnila mojo dušo. Tisto velikonočno jutro sem prejel sv. krst. Ko mi je p. Konda podelil še sv. obhajilo, sem bil sredi prelestnega jutra presrečen. Zdelo se mi je, kot bi mi hotele čestitati k veličastnemu dogodbu tudi snežnobele stene in sinje modri strop naše kapele. Prepričan sem v dno srca, da je v tistih blaženih trenutkih poleg mene klečala v molitev zatopljena tudi moja pokojna žena...“

D. S.

Drugi del pastirskega pisma katoliških škofov Jugoslavije govori jasno in odločno o nevarnostih za čistost. Te besede morajo biti vsem luč v temj sedanjega časa.

MODA, PLES, KINO IN ŠE KAJ

21. Glavna nevarnost, ki trajno grozi kreposti čistosti, je — kakor smo že rekli — telesno poželenje. To silno in slepo terja zadovoljitev, ne samo dovoljeno v zakonu, marveč tudi nedovoljeno, grešno.

Poželenje ima zaveznike in pomočnike v domišljiji in čutilih. Karkoli lahko po čutilih vpliva na dušo, da jo zapelja v greh, imenujemo skušnjave, svetá. Poglejmo glavne njihove ovire.

22. Vsaka zunanja stvar, naj bo oseba ali kraj, predmet ali okoliščina, zaradi katere človek redno ali vsaj zelo pogosto greši, se imenuje bližnja grešna priložnost. Tako imamo bližnje grešne priložnosti tudi za nečistovanje v mislih, želji, dejanju. — Pomanjkanje sramežljivosti in spodobnosti v družbi moških in žensk ob sprehodih, izletih, zabavah in igrah, pri kopanju in sončenju, zlasti pa gibi modernih plesov, poželjivi pogled, objemanje, poljubovanje, vse to so bližnje grešne priložnosti, zanesljiva pot k izgubi čistosti in devištva.

23. Kadar kdo spozna, da mu je kaka stvar bližnja grešna priložnost za smrtni greh, se je pod smrtnim grehom dolžan temu ogniti. Sv. Hieronim je o tem rekel: „Bežim, da ne bom premagan“ Sv. pismo pa pravi: „Kdor ljubi

nevarnost, bo v njej poginil" (Sir 3, 26). Zato papež Pij XII. v okrožnici o sv. devištvu modro opozarja: „V tej zadevi človek ne more biti nikoli dosti previden in nikoli dosti oster.“

Moda

24. Nevarnost za krepost čistosti in nedolžnosti prihaja od nedostojne mode.

V enem izmed nagovorov je Pij XII. navèl trojni namen oblačenja: zdravstvenega, nravnega in lepotnega. Z zdravstvenega stališča naj obleka zavaruje telo pred vremenskimi spremembami; z nravnega naj zavaruje sramežljivost; z lepotnega pa naj se obleka odlikuje po lepoti, okusnosti in raznovrstnosti.

25. Krščanska nravnost ne zabranjuje ne mode ne okrasja, dokler ne prestopi meje nravnosti; te pa prestopi, kadar oblačenje žali spodobnost, kadar brez sramu odkriva ali očitno poudarja tiste dele telesa, ki po naravni sramežljivosti in krščanski spodobnosti morajo ostati pokriti.

26. Pij XII. v istem nagovoru obsoja ustvarjalce mode, ki zaradi uspeha svojega dela in čim večjega zaslužka ponujajo take modne oblike, ki so resna priložnost za nečiste grehe tistemu, ki jih oblači, in tistemu, ki jih gleda. — Treba je pohvaliti vse tiste, ki izdeljujejo take modne oblike, ki so resne, lepe, okusne in praktične, pa vendar nimajo nikakih zapeljivih mikov ali smešnih posebnosti, marveč so častne in dostojanstvene.

27. Taka skrb za dostojnost in resnost zlasti ženske obleke bo vrnila čast ženi in današnji družbi.

Škofje in duhovniki se bodo prizadevali, da se vljudno odstranijo iz cerkve nesposobno oblečene osebe, bodi domači verniki bodi tuji turisti. Nesposobno oblečeni ne bodo pripuščeni k sv. zakramentom ne pri botrovanju pri sv. krstu ali pri sv. birmi, ne kot priče pri poroki.

Ples

28. Nedvomno je ples ena največjih nevarnosti za čisto življenje in ena najpogostnejših grešnih priložnosti.

Katoliška Cerkev ne obsoja vsakega plesa samega na sebi. V plesu se utesne izražati vsa lepota gibanja in mladostnega veselja. Toda prav tako gotovo je, da plesi — naj se že imenujejo kakor koli — zelo pogosto razdražijo in razvnamejo nizke strasti, da plesavci postanejo igrača greha. Nekateri plesi vodijo v to že s samimi svojimi gibi, ki so izraz telesne pohote; drugi vodijo do tega po načinu, kako jih posamezni plesavci izvajajo. Kdor le malo pozna, zlasti moderne ples, ne more tega tajiti. Mnogi pa tudi plešejo prav s tem namenom, da v sebi taka razpoloženja zbudijo. To kaže vsakdanja skušnjava. Mar ni po nekaterih mestih videti plesu celo v kopalnih oblekah?

29. Okoliščine, v kakršnih ljudje plešejo, pa še posebej vlečejo v greh: pleše se največkrat ponoči, brez nadzorstva staršev, v zadušnem zraku, pod vplivom alkohola in v bolj ali manj nesposobni obleki. Stisnjeni na ozek pro-

stor se plesavci zadevajo drug v drugega in včasih nespodobno dotikajo; segret zrak, potna telesa in vpliv alkohola močno slabijo odporno moč volje. V takih razmerah zelo lahko pride do greha v željah in mislih, šepetanju in dotikanju, prav posebno pa je nevarno, kadar plesni pari osamljeni odidejo v noč.

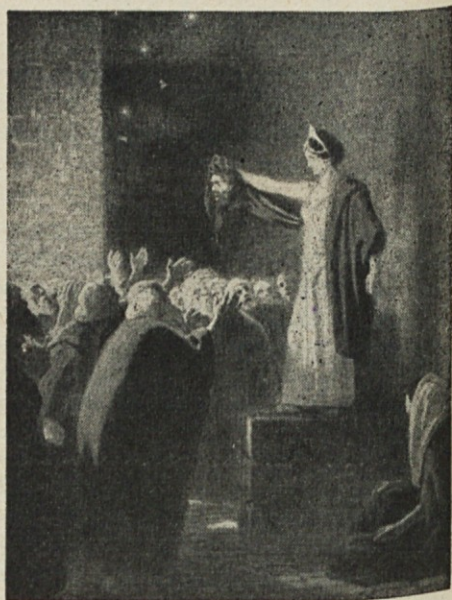
Zato ni pretirano rekel papež Benedikt XV.: „Ne moreš ga najti primernejšega sredstva, da zamoriš vsak sram.“ Kdor je kdaj stal pri izhodu iz plesne dvorane in opazoval vedenje mladine, ki prihaja od plesa, in poslušal njene razgovore, mu ne bo treba dokazov za to, kako porazno deluje ples na dušo mladine.

30. Kdo bi utegnil reči, da so to pretirane in zastarele trditve, da take trditve izhajajo iz nepoznanja mladine in njenih potreb. — Tem odgovorjamo: roko na srce! Povejte po pravici: ali ste s plesa odšli boljši? Ali ste tam našli moči za obladovanje življenjskih težav in voljo za boljše izvrševanje svojih dolžnosti? Mar ni nasprotno plesna dvorana pustila umazanih sledov v vaši duši? Če ste verni in odkriti sami pred seboj, boste priznali, da tam izgubljate smisel za duhovno življenje, za molitev, za prejemanje sv. zakramentov, da slabi vaš odpor zoper nečiste skušnjave, da gine navdušenje za vzore.

Razumljivo je torej, da plesati največkrat pomeni grešiti ali biti vsaj v bližnji priložnosti za greh. Zato taki, ki zavestno hodijo v take grešne pri-

„Po teh dneh pa se je vsak vrnil na svoj dom in Judita je bila češčena v Betuliji in preslavna v vsej Izraelovi deželi. Združevala je namreč s srčnostjo čistost

(Judit 16, 25-26)

ložnosti, pa tudi starši, ki jim dovoljujejo, pa bi se po opominu ne nehali tega ogibati, pri spovedi ne morejo dobiti odveze.

31. Katere plese torej sme plesati naša mladina? — Samo tiste, pri katerih se ne žali spodobnost, pri katerih ni treba, da zaliva dekliško lice rdečica sramu, in ki ne zbujaajo v mladeniču nečistih želj. Tiste plese, pri katerih mladenič stopi h dekletu, ne da bi žalil njeno sramežljivost in krščanski ponos.

32. Starši, pazite na svoje otroke! Ne puščajte jih, da sami ponoči postopajo po skritih potih v družbi slabega mladeniča ali dekleta. Mar boste vi, ki zvečer skrbno zapirate hišna vrata in skrbite, da tudi le pišče ne ostane prepuščeno noči, prepuščali noči brez nadzorstva svojega sina ali hčer?

Kino

33. Kino je današnjemu človeku lahko koristen, toda prav tako zelo nevaren. Koder namreč proizvajavci filmov gredo za kar največjim dobičkom s tem, da si pridobijo naklonjenost čutnih ljudi, bodo nudili take filme, ki lahko silno škodujejo duševnosti in nedolžnosti otrok in mladine. Tako je film res to, kar je rekel Pij XII.: „Voz, tako pripraven, da prinaša dobro, pa tudi, da širi zlo.“

Po pravici torej isti papež v okrožnici o filmu, radiu in televiziji piše: „Zato našo tako ljubo mladino z očetovskim srcem svarimo v upanju, da nas bo poslušala in se modro zdržala predstav, v katerih bi utegnila biti v nevarnosti njena nedolžnost. Po naravni postavi ima veliko dolžnost, da zapeljivo in nebrzdano željo po gledanju in poslušanju omeji in kroti in tako obvaruje duha pred pretiranimi in svetnimi užitki, da ga povzdigne kvišku.“

34. „Kar smo rekli o kinematografskih predstavah, velja podobno tudi za gledališke predstave po različnih odrih.“

35. V okrožnici o kinu govori papež Pij XII. tudi o poslušanju radia. Radio je koristen le dotlej, dokler služi resnici, pravici, ljubeznji in nramnosti. Papež poudarja, da je v vesti prepovedano poslušati take radijske prenose, ki žalijo vero in nramnost.

36. Tudi za televizijo veljajo ista nramna načela kakor za poslušanje radia in gledanje filmov. Papež opozarja starše, naj naučijo otroke — sami naj jim pa dajo zgled — da se je treba odpovedati televizijskemu prenosu, če žali in ogroža nramnost in sramežljivost.

Tisk

37. Tudi tisk lahko nudi ljudem veliko dobrega, toda hudoben človek ga lahko uporabi tudi v veliko škodo.

Posebno veliko duševne škode ravno glede na krepost čistosti povzročajo nekateri romani, ki slavijo ljubezen in povečujeajo zablode spolnega življenja. Taki romani dražijo domišljijo, jemljejo moč volje za delo; mlad človek postane zamišljen in osoren. Že poganski pesnik Ovid je opominjal: „Tudi proti svoji volji ti moram reči: ne beri mehkužnih pesnikov! Ne glede nase te opozarjam in odvračam od svojih lastnih del. V ogenj vrzi vse te knji-

ge, čeprav ti ugažajo, in bodi junak. Reci: naj hkrati s knjigami v tem ognju zgori tudi moja strast.“

38. Kadar mladenič ali dekle ne ve, ali je kaka knjiga škodljiva ali ne, naj se posvetuje s kom, preden jo bere. Če kdo mora brati prepovedane knjige za študij, naj si poišče po svojem dušnem pastirju od škofa dovoljenje za to.

39. Naj se starši in mladina držijo opozorila uglednega pisatelja: „Ne trpi med svojim berivom ne ene knjige, ki bi žalila pravnost, ki naravnost ali zahrbtno oznanja pravno razbrzdanost in pohotnost.“

Prijateljstvo in druge reči

40. Krščanski starši naj pazijo, koga je njihov sin izbral za prijatelja ali hčerka za prijateljico. Naj gledajo na to, iz kakšne družine je, kako je vzgojen ali vzgojena, ali more njihov otrok imeti kaj koristi od takega prijateljstva.

Prijatelja, ki zavaja v hudo, v lahkomiselnost življenje ali pa celo nenravnost, se je treba takoj otresti. Spomnimo se resnega Kristusovega opomina: „Ako te tvoje desno oko pohujšuje, ga izderi in vrzi od sebe; zakaj boljše je zate, da je izgubljen eden tvojih udov, kakor da bi bilo celo telo vrženo v pekel. In ako te tvoja desna roka pohujšuje, jo odseka in vrzi od sebe; zakaj boljše je zate, da je izgubljen eden tvojih udov, kakor da bi prišlo celo telo v pekel (Mt 5, 29-30).“

41. Na prireditve in izlete naj dekle ne hodi sama z mladeničem ali v družbi prijateljev dvomljive vrednosti. Pametno je, da je v takih priložnostih zmeraj z njo kateri od bratov ali sester, najprimernejši pa so družinski obiski prireditve in družinski izleti.

42. Telovadba in šport so uspešna sredstva za negovanje zdravja pa tudi za razvedrilo mladini. Toda tu mora biti vse v mejah dostojnosti in spodobnosti.

Zato katoliška mladina ne bo uporabljala pri telovadbi in športu obleke, ki bi nasprotovala dostojnosti in žalila sramežljivost in spodobnost.

43. Obsoditi moramo tudi nedostojno govorjenje, ki se pogosto sliši v družbi pri skupnem delu, po čakalnicah, na avtobusih in vlakih, ko skupina moških in žensk na ves glas obravnava spolne zadeve in razkriva svojo umazano dušo, polno blodnih misli in želja.

Pogosto k vsemu temu še pritaknejo najsvetejša imena Boga, Jezusa, blažene Device Marije in svetnikov z grdimi kletvami.

Koder se to dogaja pogosto, tam ne samo da ni pravega krščanskega duha in življenja, marveč je to tudi znamenje kulturnega nazadnjaštva in pomanjkanje najpreprostejše dostojnosti. Koliko duhovne škode izvira od tod za otroke in mladino, ki to poslušajo, si ni težko misliti.

Zato vas prosimo, dragi verniki, kadar kdo zaide v tako družbo, naj z odločnim in vpludnim nastopom tako govorjenje ustavi ali razgovor napelje na druge stvari.

SVETI OČE GOVORI

Delo je veliko poslanstvo. Dvakrat se v liturgičnem letu sveta Cerkev spominja svojega patrona sv. Jožefa, to je 19. marca in 1. maja. Na praznik dela 1. maja ga hoče počastiti kot skromnega obrtnika in delavca. Sv. Jožef je zgled vsem zemljanom, ki si z delom služijo kruh. Vse te ljudi sv. Cerkev kliče, da se zavedajo svojega dostojanstva in jih obenem vabi, da naj storijo vse, da bo njihovo vsakdanje delo res sredstvo osebne izpopolnitve in večne sreče. Delo je veliko poslanstvo in z njim človek sodeluje z Bogom Stvarnikom. Utrujenost in težave pri delu pripadajo neskončno modri odločitvi Stvarnika, ki je z ljubeznijo in trpljenjem svojega Sina odrešil človeštvo. Delavec ne sme biti sredstvo borbe ampak morajo vladati v delovnih odnosih ljubezen in pravica, iskati se mora pot stalnega sodelovanja. (Sv. oče Janez XXIII. v poslanici delavcem za praznik dela 1. V. 1960).

Borba proti gladu je vredna podpore in vzpodbude. Res je, da človek ne

živi samo od kruha, tako nas uči sv. pismo in potrjuje življenjska izkušnja. Potrebne so nam tudi stvarne dobrine za prehrano, kot je to potrdil Kristus s čudeži dvakrat v svojem življenju. Kristusu so se smilile množice, ker niso imele nič za jesti. Tudi dandanes v gotovih delih sveta velike množice nimajo dovolj hrane. Veliko dobrih se trudi, da bi se odpravil glad na svetu in bi prišlo do pravičnejše razdelitve stvarnih dobrin. Organizacije za prehrano pri Združenih narodih si v tem pogledu veliko prizadeva. Katoliški Cerkvi je delo te organizacije zelo pri srcu. Ker še milijoni ljudi na svetu trpijo lakoto, je nujno, da se vzbudi vest tistim, ki imajo hrane več kot je potrebujejo. Ko se jim vzbudi vest dolžnosti in krščanske ljubezni do bližnjega, se jih pa mora pripraviti za direktno akcijo, da bodo dejansko pomagali potrebnim. (Sv. oče Janez XXIII. v govoru delegatom X. kongresa Organizacije za prehrano in poljedelstvo pri Združenih narodih dne 3. 5. 1960).

Velika vdanost ruskega ljudstva Materi božji. V začetku maja je papež Janez XXIII. sprejel gojence ruskega zavoda v Rimu. V govoru jim je najprej omenil svoje izkušnje apostolskega dela v Bolgariji, Turčiji in Grčiji. Ker je poznal že bolgarski jezik, se je hotel naučiti tudi ruskega, a mu čas ni dopuščal. Rusko ljudstvo je že desetletja podvrženo stalnemu vsiljevanju marksistične ideologije. To ni ostalo brez škode. Toda v ruskem ljudstvu obstoja še vera, ki se zelo pogosto izraža v iskreni vdanosti Materi božji. Tudi v ostalih krščanskih deželah vzhodne Evrope in Male Azije je vdanost Materi božji zelo velika. Praktično se uresničuje kljub velikemu trpljenju Kristusova oporoka na Golgoti.

Katoliški socialni nauk mora biti vodilo vsakega krščanskega delavskega gibanja. Dne 23. aprila leta 1960 je sv. oče Janez XXIII. sprejel udeležence XIV. kongresa poljedelskih delavcev Italije. V nagovoru jim je hotel posebej poudariti važnost socialnega nauka Cerkve za vsako delavsko organizacijo, ki hoče biti krščanska. Socialni nauk Cerkve ne izhaja iz razredne borbe. To je bilo že tolikokrat povedano pred obličjem sveta. Izhaja iz nauka papežev, ki so učili in kazali pot ne samo za sodelovanje v poklicih, ampak v vsem gospodarskem življenju. Kristjani imamo oči uprte v nebo, to pa ne pomeni, da pozabljamo na probleme življenja na zemlji. Nasprotno, potrebno se je postaviti na trdne noge, da se lahko sodeluje z drugimi za izboljšanje življenjskih pogojev. Zato Cerkev brani vedno interese svojih sinov in to ne samo duhovne, ampak tudi tvarne. Izpovedovanje krščanskih socialnih načel ne pomeni nikakega komodnega položaja, ni neko pasivno stališče, da se problemi rešujejo sami od sebe, ampak je trdo delo za izboljšanje življenjskih pogojev posameznikov in skupnosti, da bi tako imeli vsi srečnejše zemsko življenje. Da se to lahko praktično uresniči je potrebno dobro poznanje realnosti, istočasno pa imeti uprte oči v nebo. Kristjan mora to upoštevati in se zavedati, da trajne sreče in zadovoljstva na zemlji ne bo nikoli dosegel.

Dekle in delo. Če se hoče obravnava žensko delo, se ne sme pri tem nikoli pozabiti, da je glavna naloga žene v materinstvu, v vsem, kar je sad ljubezni in službe bližnjemu. To hoče in je hotela vedno božja Previdnost in zato je treba paziti, da delo, ki je neprimerno za žensko naravo, ne desformira osebnosti ženske in ji prepreči izpolniti naloge, za katere je ustvarjena.

Ohranitev naravnega poslanstva žene pa v naših časih zahteva veliko ceno in je treba velikih moči, da se lahko ohrani čast in dostojanstvo in istočasno skrbi za življenjske potrebe. Dobro urejeno življenje veliko pomaga v nadnaravnem pogledu in vedno obstajajo tudi možnosti, da nekatera mlada dekleta sledijo klicu Gospodovemu za sodelovanje pri duhovnem materinstvu Cerkve, ki je resničen vrhunec zemskega življenja. (Papež Janez XXIII. v govoru udeleženkam Mednarodnega kongresa ženske katoliške mladine).

Bodočnost Afrike je v krščanski civilizaciji in kulturi. Ob priliki proglavitve države Togo dne 13. 4. 1960 je sv. oče ljudstvu nove države poslal poslanico, v kateri mu častita k temu velikemu dogodku. Spominja pa se tudi, da so pred sto leti stopili na tla dežele Togo prvi delavci Evangelija oznanjati ljubezen Kristusovo. Neodvisnost dežele prinaša tudi za katoličane nove naloge. Katoličani morajo biti sodržavljanom vzgled v izpolnjevanju dolžnosti v družinskem življenju, v poklicu in v odnosih do sodržavljanov in države. Vsak se mora prizadevati za napredek svoje dežele. Nihče ne sme živeti v iluziji, da politična neodvisnost reši vse probleme. Ne glede na to, kakšne vere ali rase je kdo, vsak mora živeti tako kot se spodobijo za dobrega državljana, zavedajoč se političnih, socialnih dolžnosti. Le tako se lahko gradi trdna narodna skupnost. V Afriki se mora uresničiti veliko delo skupnosti, brez medsebojnih mrženj in sovraštva, brez pretiranega nacionalizma. Osnovo pa mora imeti v krščanski civilizaciji, ki je dala že toliko dobrih uspehov na drugih kontinentih sveta.

Telesna nakaza duše ne kazi, dušna lepota pa je dika tudi telesu. (Seneka)

Ta otrok je pravi peklenšček

V enem izmed najbolj razširjenih evropskih listov je neki globok poznavalec otroške duše odgovoril na vrsto vprašanj, ki jih je prejel v pismih od številnih staršev. Vse tožbe, pravi, pa bi lahko povzeli v popolnoma neutemeljen vzdih, ki ga tolikokrat slišimo: „Kaj naj storimo s tem otrokom, saj je pravi peklenšček, hudobček?!“

In ravno to zmotno mnenje je avtor v sledečem članku zavrgel in skušal podati pravilne rešitve. Iz vsega članka pa sledi zaključek, da ni vedno otrok kriv, da „zgleda peklenšček“, ampak da bo vzrok tega treba iskati morda kje drugje...

„Moje sinova sta pretepača...“

Imam dva sinova: Mirka, ki je star deset let, in Janka, ki ima osem let. Stalno se prepirata. To me, jasno, strašno razburja. Kar čakam, kdaj si bosta zopet skočila v lase. In potem se ponavlja vedno ista pesem: če posvarim

Mirka, se izgovarja, da je kriv Janko; če pa Janka, pa pravi, da je „začel“ Mirko. In tako nikdar ne morem priti do jasnosti, kdo je prepir res vnel in zakaj.

Odgovor: Kako ne smete postopati:

Vmešavati se v prepir.

Dajati potuho enemu ali drugemu.

Kaznovati samo večjega razgrajača.

Priporočila pa se:

Vesti se, kot da ne slišite in ne vidite ničesar, prepir prezirati (to bo v 9 od 10 primerov najmodrejša ravnanje).

Toda, če se pa ti prepiri in pretepi le prepogosto ponavljajo, pa morate ugotoviti, kdo je bolj napadalen, kdo izziva. Pa še to, ali je vzrok teh stalnih prerekanj res otrok sam, ali pa je pri tem kriv morda tudi dom in še bolj šola. Otrok je morda doživel kako krivico in se nato na vse načine skuša maščevati. Zato je prav, da posamezen primer dobro premislite, razmislite in potem pomagate otroku odstraniti vzrok njegove „izzivalnosti“, česar bi sam verjetno nikdar ne mogel doseči.

In še ena malenkost: nikar ne skušajte odpraviti popolnoma teh prerekanj, kajti kljub temu, da se večsih zakrešejo iskre, se ravno ob tem pokaže luč, namreč tudi v otrokovi glavi, ko skupaj z bratom kaj novega „dožene“. Poleg tega ima otrok v takih „vročih razgovorih“ priložnost, da si privzgoji prepotrebno socialno krepkost, namreč, upoštevati tudi mnenje bližnjega in ne vztrajati trdovratno pri svojem (čeprav zmotnem!) in ga uveljaviti, če treba, tudi s pestmi!

„Ali je Marjetka res ljubosumna...?“

Moj prvi mož, Marjetkin oče, je umrl, ko je njej bilo šele eno leto. Šest let nato sem se drugič poročila. Od tedaj dalje opažam pri Marjetki tako čudno obnašanje, da si ga res ne znam razložiti. V hiši mi je ustvarila neznosno vzdušje. Moj mož si je na vse načine prizadeval, da bi si pridobil njeno naklonjenost, toda vse zamanj, ona vztraja v svoji zagrenjenosti. Kaj naj storim?

Odgovor:

Marjetka — gospa — je bila vajena uživati vašo ljubezen „sama“; svojega očeta ni poznala in sedaj se čuti prisiljena deliti, deležiti svojo ljubezen s človekom, ki je za njo nov, oprostite gospa, tujec, neznanec, to je z vašim ljubečim možem.

Zavedajte se, gospa, da ni to kaka nova težava. Vsaka vdova z otroci, ki se drugič poroči, mora že naprej računati s takimi težavami.

V pismu tudi omenjate, da jo mislite dati v zavod. Toda, nikarte tega, gospa! To bi bil lahko usoden korak! Deklica ne sme biti od domačega ognjišča odtrgana, odstranjena, ampak se jo mora za družino znova pridobiti, osvojiti. Način pa, da si boste skupaj z možem spet pridobili njeno iskreno, prišrčno ljubezen, je samo in edino z ljubeznijo. Pri vsem tem prizadevanju pa morate imeti pred očmi, da je Marjetka še otrok in da svojih čustev, notranjih doživetij še ne more in ne zna pravilno izraziti, a ji kljub temu, kot sami čutite, že povzročajo težave.

Otroci so radi trmasti (tudi v do-
brih stvareh (n. pr. Marjetka v ljubezni do vas, gospa), ne dopuščajo nobene delitve, so „trmasto zvesti“. Če se enkrat navežejo na družinski krog, potem jim vsaka tuja oseba velja za vsiljivca, tihotapca.

Marjetka se mora najprej in pred vsem pomiriti, duševno umiriti. Ljubezni do svojega „novega očeta“ ji ne smete vsiljevati. Ne smete jo nasilno postaviti v to „novo družino“, ampak jo po ovinkih in počasi vabiti naj se le brez strahu približa k ognjišču. Njenim čustvom ne smete povzročati nasilja: trenutno morda zgleda uporna, hudobna, a vse to izvira iz njenega razburkanega notranjega življenja in tudi ravno zato je tudi ne smete odstraniti od sebe, ker bi s tem le še povečali njeno žalost, „ljubosumnost“.

Vaš mož, ki je, kakor pravite, z vami nad vse dober, pa naj ima z njo mnogo, mnogo potrpljenja. Saj bo v kratkem, prej kot si sedaj morda mislite, vaš trud bogato poplačan. A še enkrat vam priporočam: najboljše in edino sredstvo je previdna, tenkočutna ljubezen. In ko bo Marjetka spet vračala obema ljubezen za ljubezen, se bo spet povrnil tako zaželeni mir in toplota v vaše družinsko ognjišče!

„Tomažek je razgrajč...“

Star je sedem let. Ker je obljubil in nekaj časa tudi izpolnjeval, da se bo pri mizi lepo obnašal, je od tedaj smel jesti skupaj s „starejšimi“, kar se mu je zdelo izredno imenitno. Toda naenkrat se je strašno izpremenil. Postal je kot vihar, preobračal kozarce (polne seveda), razbijal z žlico po mizi, itd., itd. Medtem pa se njegov brat, eno leto starejši, vede neprimerno lepše, sploh ni primere...

Napačno postopanje:

Odstraniti ga od skupne mize. Zavezati mu popolnoma jezik, češ „pri mizi govore samo starejši“.

Staviti mu za „zgled“ starejšega brata, Nadlegovati ga s stalnimi: „Bodi pri miru, daj mir!“

Priporoča pa se:

Preden se vsede k mizi, naj nekaj minut telovadi ali opravi kako drugo telesno delo, tako bo že pred jedjo izrabil tiste sile, ki mu pri mizi „ne dajo miru“.

Otrok mora sedeti udobno, na njemu primernem visokem stolu.

Pustiti ga, da sem ter tja tudi on poseže v pogovor „starejših“.

Zaposeliti ga s kakim njemu primernim delom (n. pr. razdeliti pribor, itd.), kar se mu zdi jasno silno imenitno, obenem pa mu to vceplja zavest, da je nekaj več, kot domači psiček, ki mora tiho in mirno pospraviti svoj delež ob strogem gospodarju...

„Stanko naju mrzi...“

...zaradi tega sem ga morala poslati k svojemu stricu na deželo; poleg tega sem pa še bolj šibkega zdravja in res nisem mogla več vzdržati z vsemi otroci... Po enem letu se je Stanko

vrnil silno spremenjen. Z bratci je ljubezniv in prijazen kot prej. Toda z očkom in z menoj je, kako bi vam rekla, skoraj sovražen, uporen, mrzel. Zanimivo je ravno to, da pri stricu ni dajal nobenega znaka neubogljivosti ali neprijaznosti; ravno tako se niso pri toževali nad njim ob zadnjih počitnicah, ki jih je preživel na neki počitniški koloniji. Zakaj je torej do nekdanj svojega ljubega „očka in mamice“ tako mrzel, kot bi občeval z dvema tujcema? Kaj naj storimo?

Gospa, gospod! Veste zakaj morda „zgleda“, da vas Stanko več ne ljubi, da vas nima več rad? Toda verjemite, on vas še vedno ljubi, le, da ste vi morda kdaj storili nehote kak korak, po njegovem mnenju napačen in ga je on razlagal kot znak vaše hladnosti do njega.

Stanko ni, čeprav morda zgleda, do vas sovražno razpoložen, čuti se le užaljenega (v svoji še vedno prisrčni in globoki ljubezni), zapuščenega, odkar ste ga poslali k stricu. On je to vzel, kot da se ga hočete iznebiti. Verjetno je duševno veliko trpel, kot pač trpijo otroci, ne da bi se o tem z Vami pogovoril in raje požrl marsikako solzo... To ga vznemirja, kadar je v vaši navzočnosti in iz te „zapuščenosti“ (po njegovem mnenju izvirajo čustva užaljenosti, zamerljivosti. Na vse načine skuša najti dokazov, da bi z njimi upravičil „veliko krivico, ki se je z njim zgodila“, ko je bil „izgnan“ iz hiše...

Vaš Stanko, gospa, se mora v rojstni hiši „znova roditi“ In to je v glavnem delo vas in vašega moža. V začetku skušajte popolnoma mirno prenašati njegove nespoštljivosti, zadirčne odgovore, itd. Vedno imejte pred očmi pregovor, da se ujame več muh na eno kapljo medu, kot pa na skledo kisa!

Predvsem Ti, oče, bodi Stanku res oče in prijatelj. Prezirajte nekaj časa njegovo mrkost, predrznost itd. Preden od njega kaj zahtevate, ukažete, naložite odgovornejše delo, mu morate prej izkazati popolno zaupanje in tudi on mora to čutiti.

S potrpljenjem in s tesnim sodelovanjem očeta in matere se bo v domačem ognjišču spet zaiskril navidezno pogašen ogenj Stankove ljubezni do vaju in bo s svojo toploto spet napolnjeval vso hišo. Včasih zadostuje le majhen, toda pravilno storjen korak, pa se dosežejo popolnoma nepričakovani uspehi. Poskusite!

„Marian je nestalen...“

Naš drugi sin Marian, star 9 let, je grozno nestanovitni pri delu, neresen, muhast. Pameti mu ne manjka, je bistre glave in morda ravno zato neverjetno len. V šoli mu je čisto vseeno ali je na prvem, ali pa na zadnjem mestu. Z drugima dvema sinovoma (stara 12 oz. 7 let) nimamo nobenih težav, za Marijana pa res ne najdemo prave rešitve. Kako bi ga privadili k resnemu, stanovitnemu delu?...

Odgovor:

Ker je toliko vzrokov, ki povzročajo v Marianu lenobo in nestalnost, je težko izreči točno in dokončno sodbo. Kljub temu, poskusimo!

Že skraja gospa, Vam svetujem, nikar se ne vznemirjajte! To je povsem naraven pojav in težava, ki jo mora vsak otrok v teh in kasnejših letih premostiti. Otrok se bori za uravnovesjenost, išče ravnovesja. In ravno v tej dobi in kasneje je Vaše pomoči še posebej potreben.

Napravimo z Vašim dovoljenjem in

v Vašo korist, kratko izpraševanje vesti:

Ali ste kdaj poskusili, namesto, da bi ga karali, zanimati se zakaj je to in tako storil?

Ali se zanimate za njegovo delo, razvedrilo, sošolce?

Ali ste kdaj opazovali, kako se obnaša do svojih dveh „zglečnih“ bratcev? Ali ga njun zgled dviga, ali pa porazno vpliva nanj? Ali mu to morda celo vceplja čut manjvrednosti, zapostavljenosti, užaljenosti, ljubosumnosti?...

Ali se je ta sprememba pojavila nenadoma in iz njega samega, ali pa je k temu pripomogla tudi družina in morda še bolj šola?

Sklep tega izpraševanja: nikar ga ne nazivajte stalno s kakim „lenuhom“, „lenobo“ ipd. Kajti to lahko povzroči ravno nasprotni učinek, namreč, da se v njem zbudi odpor in tedaj se bo skušal še bolj „spopolniti“, namreč v lenobi, neresnosti.

Vplivajte nanj pozitivno. Skušajte in prisilite ga da bo moral misliti in se odločati sam od sebe. Zaupanje in zanimanje, ki mu ga bodo starši izkazovali, bosta več dosegla, kot najstrožje kazni! On se mora čutiti bolj vaš „zaveznik“, „na vaši strani“, kot pa „upornik“. Izkazujte mu res veliko zaupanja in pozornosti: to ga bo dvignilo!

Iz vseh primerov lahko razberemo, da otroci le niso taki „peklenščki“, hudo, parkeljčki“, lahko so ravno nasprotno „angeljčki“, toda morda, morda je vzrokov zgoraj omenjenih pojavov treba iskati kje drugje!...

Po „Mensajero“, april 1955, priredil

J. Re.

„MAŠO ODBRENKA PA AMEN“

Končno se je poslovil zadnji, najbolj nadležni — in nedelje je bilo vkraj. Ne, pravzaprav se je šele pričela in bo trajala pol ure — do polnoči.

„Hvala Bogu,“ je vzdihnil župnik — kaplana ni imel, saj izumirajo kot služkinje, „jutri bo malo boljše.“

„Driiinnn.“ „Krščen...! To bo kakšen bolnik.“

Pol ene je.

„Padre,“ pravita, „imava zaobljubo. Tri noči morava priti ob eni v cerkev. Ali bi odprli prosim?“ šta prosilca vsa vljudna.

Župnik je prepričan, da je obljuba od hudiča in bi ju najrajši poslal k njemu. S kislim obrazom — vsi vendar še nismo svetniki! — ju prepriča, od pošlje. Ne k vragu, domov.

Ura je eno.

Tokrat ni slišal zvonca. K sreči ni šlo za bolnika. Bila je pol šestih. Malo pozneje je vstal in robantil nad budilko pa hvalil verne duše.

Ko se je obril — ta se brije še vsak dan —, je začel z molitvijo. Potem je odprl cerkev, zvonil, tekel pospraviti sobo — tudi to mu je še ostalo! Potem je pricapljala prva vernica, nato druga in že sta ugebali, čemu da ga ni v cerkvi.

Nekaterim se je zahotelo spovedi, drugemu obhajila, pa še tretjemu, pa še nekomu, pa še... Župnik misli, če Kristus ni tudi že malo naveličan.

Nato mašuje, se zahvali, zmoli bre-

Res je, da ima vsak človek svoje delo, a tako raznoliko ni gotovo nobeno, kot je duhovnikovo. V Argentini, na novi in še neurejeni župniji, pa je ta raznolikost še znatno večja.

Berite in boste videli!

vir. Navadno pride ta pa ona pa tretja in sprašujejo neumnosti. Nato prebere anonimno pismo, ki ga je dobil na oltarju: že tri tedne pajčevina za sv. Rokom...

Spomni se na zajtrk. Pristavi mleko, teče po kruh — iz predmestja je —, pa ga zmotijo: maša za ta dan; blagoslov hiše, blagoslovljene vode. mleko prekipi. Župnik tudi ali pa malo da ne.

Teče v šolo, pogleda malo po razredih, spusti v vsakem dve šali in eno duhovno misel. Teče domov, kjer ga sprejmejo nevoljno, češ kod le hodiš. Eden se hoče poročiti, drugi potrebuje krstni list, sprašuje za prvo obhajilo.

Potem se pridejo jeziti: imamo naročen rekviem, cerkev pa ni v črnem. „Strela, saj res.“ Zvoni, obesi cunje, odnese rože, pridiga, poje, pospravi vse skupaj.

Medtem so odšli v drugo župnijo

po duhovnika za k bolniku. Župnik ve: jutri bo spet anonimno pismo.

V ponedeljek dopoldne navadno misli na pridigo, duhovne misli, katekizem in take reči. Vsakih pet minut ga odtrgajo od knjige in papirja. Po telefonu hočejo vedeti za to in ono. Drugi prihajajo za maše, obhajila, sprašujejo za birmo, prosijo podpore — ali veste, da se nekateri specializirajo na župnišča? — hočejo izpiske iz knjig, more s kopico listin za poroko po pooblaščenju...

Opoldne gre kosit k sosednji družini. Plača, pa ve, da je precej miloščine. In če je sam, vsaj lahko kaj bere in v miru je. Tako pa še dalje drži lep obraz, ki ga po potrebi steguje v smeh, zanimanje, sožalje, — kot je pač delal vse dopoldne.

Po kosilu si želi „sieste“ in praška. Skuša si vzeti oboje. „To je dobro, da

ni ne sreda, ko sprašujejo one, ne četrtek, ko otroci, ne petek, sobota, nedelja, ko vsi,“ si misli. Namreč: sprašujejo po telefonu kar naprej, kakšni so filmi. In zaspi.

Zbudi ga zbijanje po oknu. Župnik ne sme spati „sieste“, to je stvar preteklih lepih časov in buržujev. Ustreže, kar žele. Odidejo pa slabe volje: spal je, ves zaspan je bil — bogve kaj počenja ponoči! —, uraden je bil ko financar...

Nato se začne. Najprej katekizem. Ko se konča kričanje, petje, pretepanje in ne vem kaj še vse, bi rad kaj jedel. Pa leti v šolo; nato blagoslovit hišo, pa prosijo še za dve, tri okrog. Potem so kolektivi polni: morda se spravi nanj — vsi ga grdo gledajo, češ kaj dela dren! — morda gre peš, zato da mu lahko očitajo, da pušča župnijo samo. Župnik misli, da je imel v ponedeljkih v načrtu obiske...

Puštal pri Škofji Loki

K sreči ni nobene devetdnevnic, ne šmarnic in rožni venec naj zmolijo žene same. On se ukvarja s kakim problemom, ki mu jih prinašajo: verski, nramni, družinski, poklicni, denarni, pravni, zdravstveni, — vsem biti vse (to je menda tudi sveti Pavel hotel, da...) a kako naj bo zdravnik, odvetnik, orožnik, kapitalist...?

K sreči sta danes samo dva sestanka in samo ena seja. K sreči ni bilo krstov, bolnikov. K sreči ni imel nobenih potov izven župnije. K sreči je v začetku meseca in je že plačal zemljišče, obrok za mašne plašče, kelih, knjigo. K sreči ni mesec prošnja, mesec prireditve, raznih praznikov, veliko porok. K sreči tudi ni v zimskih mesecih, ko „dela v rdeče“.

Sprašujejo ga na sestankih vse močje, mu prinašajo sto ugovorov. Bil bi naj sv. Tomaž, pa ima knjig zmerom manj — saj ni časa zanje — in v glavi so vedno večje luknje. K sreči maši z izkušnjo.

Ura je polnoči in župnik se odpravlja k počitku. „Hvala Bogu, da je bil ponedeljek.“ Sprašuje si vest: kaj sem pravzaprav danes naredil? Govoril s sto ljudmi, toda ali so zato kaj boljši, bliže Bogu? Ali sem bil res duhovnik, ali je to duhovniško delo, — to in po-

spravljanje, pometanje cerkve, popravljanje elektrike, morda še zidava, krpanje kolesne zračnice? Pri vsem tem pa tem ljudem človek še toliko ni mangel ustreči, da bi lahko rekli: Zmerom je na razpolago... dober človek... prijazen... — Kje je šele svetost... duhovniška svetost, ki privlači?

Morda je res vse, kar je storil vrednega bila maša in tistih nekaj spovedi — pa tisto je Kristusovo! „Mašo od-brenka pa amen,“ mu zveni v ušesih.

Tolaži se, da bo morda drug dan manj brkljanja, več duhovniškega dela. Spomni se na lepe trenutke, na uspehe, ki jih le on vidi — in je srečen. Utrujen, da komaj zmoli še kaj, toda srečen.

Zaspi in sanja o lepši, večji cerkvi; o novi cerkvi v tisti četrti; o novem dispanzerju; o... „Driinnnn“.

„Padre, morava izpolniti zaobljubo, morava! Dajte nama odpreti...“ Župnik ju res pošlje k vragu: kje so lepi sklepi! Potem ju prepričuje. Konec? Šla sta se pritožiti na škofijo in župnik je dobil pisemce, lastnoročno pisemce od škofa: „Skušajte ustreči tem dobrim ljudem... Bodite tako prijazni... Vam pošiljam svoj blagoslov... in želim, da več počivate, da ne boste morda kdaj preveč živčni...“

• • •

Značaj ni glavni dobiček, ki se brez lastne zasluge zadene v loteriji. Tudi ni značaj slavno ime, ki se podeduje brez truda. Značaj je sad resne samovzgoje, težavnega truda, moškega duševnega boja. Ta boj bije vsakdo sam. (Toth)

Med Bogom in satanom ni mesta za kompromis! Zavedajmo se, da je Lucifer — poleg Boga — največja in najstrašnejša resničnost tudi v krizah in katastrofah, krivoverstvih in odpadnih današnjega časa, in da kljub vsemu traja med Bogom in satanom večno in neugasljivo smrtno sovraštvo, boj, ki pretresa nebo in zemljo (K. Mayer).

ON PIJE

Poglavje o odnosih med možem in ženo bi bilo bistveno nepopolno, ako bi ne omenili tudi moža, ki „pije“.

Res je sicer, da „se pijanec spreobrne, ko se v jamo zvrne“, kakor pravi star pregovor, zato priznamo, da je žena, ki ima moža pijanca, prava mučenica, trpinka, ki res nič ni kriva, ki prav tako tudi „nič za to ne more“. Edino, kar bi mogli taki ženi očitati, je, zakaj si ga je vzela, če je vedela, da je pijanec Saj je vendar morala vedeti, da taki zakoni niso srečni. Vse, kar je mogoče svarilnega in strašilnega povedati, vse, kar smo slabega o moškem povedali, je v pijancu zgoščeno v eni sami osebi. Tudi vsa nasprotja, vse nepreračunljivosti, ki bi si o njih sploh mogli misliti, da se morejo združiti, se pri pijancu v čudni družini bratijo, pač zato, ker pri njem nikoli ni vse „zavestno“ in prav tako nikoli nič „dosledno“ ali logično.

Nasveti

Prvo je torej: Ne jemlji pijanca!

Drugo pa je previdno vprašanje: Ali ne bi vendarle prav žena v izjemnem primeru edina zmogla to, kar je sicer nedosegljivo, namreč spreobrniti pijanca?

Mnogokrat slišimo, da je žena pač taka, kakršno mož naredi. Včasih je to res, vedno pa ne; zato se v tako splošne trditve raje ne spuščamo, niti omenili jih nismo. Resnično pa je nasprotno; mož je večkrat tak, kakršnega žena na-

redi. Pregovor, ki je med ljudstvom zelo v rabi, trdi celo več: „Žena moža naredi ali ga skazi.“ To sicer tudi ne drži vedno, vendar pa zelo pogosto. Žena ima na splošno večji vpliv na moža kot mož na ženo.

Tu si stojita mož in žena nasproti kot stari Rimljani, so bili močnejši in so premagali Grke, a prav s tem porazom so postali Grki obenem zmagovalci nad Rimljani. Rimljani so jih namreč premagali vojaško, politično, obenem pa so s tem prišli pod vpliv grške kulture, ki jih je polagoma docela prevzela in spremenila.

Da, rečemo lahko celo: če dobi mož „pravo ženo“, ga vedno „spreobrne“. Vsaka prava žena zna v tem delati čudeže. V nji je ogenj, ki se v njem topi celo moški kremenec. Nima pa vsaka tega ognja v sebi; marsikatera ga ima premalo; pri drugih je premalo goreč. Tu se začnemo pogrezati v globino edinstvene umetnosti: preobrazovalnega vpliva ene osebnosti na drugo.

Kaj storiti?

Eno je gotovo docela zgrešeno: če katera misli, da bo pijanca spreobrnila z zmerjanjem, z očitki ali nauki, se zelo moti. Tudi s prošnjami: „Lepo te prosim, ne pij, skrbi za družino, varčuj, glej na otroke!“ in podobno — ga ne bo zmodrila. Z vsem takim in podobnim govorjenjem moža samo v gostilno podi.

„Kako pa naj potem ravnam,“ bo rekla marsikatera nestrpno: Tvojega primera ne poznam, zato ne vem; sama moraš vedeti in v tem je vsa umetnost. Ne dá se naučiti; v nobenem priročniku, v nobeni vadnici ni takih čudežnih navodil.

Nekaj primerov pa lahko navedem, morda bo potem jasneje. Poznam moža, ki je bil pijanec kakor njegov oče. To-

rej je bil gotovo dedno obremenjen, kaj je za pijančevanje še bolj usodno. Pil je več desetletij. Vse je sproti napravil. Slabo je jedel, še slabše je bil oblečen. Podobno se je godilo njegovi družini. Nato mu je umrla žena. Poročil se je drugič in, kakor smo videli pozneje, se je poročil dobro. Prva žena je bila slaba gospodinja. Malokdaj so imeli pošteno kosilo. Druga pa je bila povsem drugačna: dobra gospodinja in dobra kuharica. Prej je hodil mož zanemarjen, zdaj je bil kakor „iz škatljice“. Prejšnja mu nikoli ni postregla z vinom, ta je skrbela, da je imel mož pijačo vedno doma, zlasti pri kosilu je moralo biti vedno četrto „ta boljšega za našega ata“. Prej je vedno sam okrog taval, sedaj ni šel nikoli nikamor brez nje. Pri vsem tem je bila žena vedno dobre volje, celo dovtipna, žarela je od veselja, nikoli mu nič ni očitala, najmanj kaj iz preteklosti, privoščila mu je dobro kapljico.

Dom, ki je bil prej pust in ves nesrečen, je bil sedaj prijetno razgiban; druga žena je prinesla življenje in srečo v družino. Povrh vsega pa še ena razlika: prva žena ni bila privlačna (kar seveda ne more biti očitek, ker nič ni mogla za to), druga pa je bila „ženska in pol“. In mož je postal „soličen“, urejen, vesel, srečen.

Povzetek primera

Mislim, da je primer precej zgovoren in bi ga lahko na kratko povzeli:

1. Prava žena mora dobiti pravega moža, pa ne bo pijanec.

2. Prava žena se ne trudi, da bi moža „spreobrnila“ in spremenila njegov značaj, zato mu ne pridiguje, ga ne ošteva, mu ne očita, mu ne daje naukov. Može tega zlepa ne prenesejo, čeprav so morda naukov bolj potrebni kot žene.

ŠKOF SLOMŠEK GOVORI:

Škof Slomšek je svoje ovčice pogosto svaril pred pijančevanjem. Leta 1851 je svojim vernikom o tej „veliki nesreči“ pisal tudi pastirsko pismo: Naj iz njega kar z njegovimi besedami povzamemo glavne misli:

„Žganje obuboža ljudi, cele družine, starše in otroke nesrečne stori; žganje postane grob domačije, katere se prime.

Žganje človeku pamet jemlje, omamlja um in glavo toliko oslabi, da pijanec ne ve, kaj dela.

Žganje človeku vest zaduši in luč svete vere ugasne. Žgano vino vsaki pregrehi vrata široko odpira. Kdor se žganju uda, njega ne veseli ne moliti, ne poslušati božjo besedo.

Žganje človeški rod kvari ter ljudi na duši in telseu sirote stori. Otroci nosijo pregrehe svojih staršev in so črvivemu sadju podobni, bolelni na telesu, ubogi na duši. Otroci pa, ki žganje pijejo, so trde glave, trmaste volje in se ne morejo učiti; nimajo veselja ne do molitve ne do dela. Strah božji jih zapusti in neki hudi duh jih obsede, da zrastejo iz njih hudodelci brez vere in brez Boga.

Tako je žganje življenju strup, časne in večne sreče grob, in vseh hudobij košata mati je žganjica, najhujša kuga za ljudi.

3. Prava žena vse stori, da moža zadovolji, da mu napravi prijeten dom, da ga lepo opravi, mu lepo po njegovem okusu postreže in da mu je tudi sama osebno prijetna, tako da si mož zlepa „nič drugega več ne želi“; potem tudi ne potrebuje utehe in omame v alkoholu.

Neka žena mi je nekoč tožila, kako nesrečen je njen zakon, ker mož pije, v pijanosti pa njo in otroke pretepa, da še življenja niso varni. Vprašam jo:

„Kako pa je z njegovo pijanostjo? Ali je morda dedno obremenjen, ali je bil pijanec že njegov oče?“

Ona: „O, to pa ne! Njegov oče je trezen človek; tudi njegovi bratje so vsi vzorni možje, trezni in resni. Pa tudi on, ko je bil mlad, ni pil; bil je zelo „priden“ fant, zato pa sem ga tudi vzela.“

Jaz: „To se pravi, da je začel piti šele, ko je bil že z vami poročen. Gospa, ali se zavedate, kaj se to pravi? To se pravi, da bi ta človek, če bi ne bil z vami poročen, najbrž vse življenje ostal „fest fant“, trezen in resen, kakor so oče in bratje.“

Zakaj kdo šele v zakonu postane pijanec?

Nato sva oba nekaj časa molčala. Skupna tiha misel naju obeh, v kateri se verjetno srečujeva z bralci, pa je bila: Koliko mož je, ki so postali pijanci samo zato, ker se ob ženi niso dobro počutili. Iz marsikaterega moža je šele njegova žena naredila pijanca.

Zlasti velja to za zakone, kjer je žena sebična, svojevoljna, trda, brezsrečna, slaba gospodinja, neredna, umazana, zapravljava, zahrbtna, ki možu ne postreže, ki „hoče po svoje naprej živeti“, ki ji je mož „deveta briga“, ki ji še na misel ne pride, da bi ustregla njegovim upravičenim željam bodisi v intimnem osebnem odnosu, bodisi glede okusa pri jedi in pijači, bodisi v gospodarskih ali drugih vsakdanjih zadevah skupnega življenja. Že prej sem mimogrede omenil: če se žena rada „kuja“ ali „mulo pase“ se mož rad umakne k sosedu ali v gostilno, kjer si med veselimi ljudmi in ob dobri kapljici išče pozabe.

Poznam ženo, ki je bila trda, svojeglavna, oblastna, ki je prezirala moža; zanj so bili dobri ostanki prejšnji dan kuhanih jedi. Razen tega ga je s pomočjo otrok spravila popolnoma pod „copato“, da so ga z njo vred še otroci prezirali in zaničevali. Mož se je seveda v svoji bolečini vdal pijači. Večkrat se je med vinskimi bratci zjokal nad zrušeno srečo in razrvanim družinskim življenjem. Ko pa se je tako vinjen vrnil domov, mu žena ni dovolila spati v hiši; s pomočjo otrok ga je zavlekla v hlev k živini in celo otroci so ga morali držati, da ga je topla. Ni čudno, da je tak revež končal s samomrom. In zanimivo je še to, da nobeden od otrok, ki so pomagali materi očeta zaničevati, ni v življenju srečen.

DRAT

Ni mogoče zahtevati, da bi bil vsak človek bogat in učen, tudi ne, da bi bil vsakdo slaven. Eno pa se sme zahtevati: da bi bil vsakdo značajan.

Nič ne bomo pridobili, če ne bomo navdušeni. Apostoli niso stali s prekrižanimi rokami... Gibanje obnove mora biti polno navdušenja, če naj kaj pride iz njega. (Newman)

PO

SVETU

MED SLOVENCMI

PRIMORSKE VESTI

Srebrni jubilej v Devinu. Dne 6. aprila je praznoval 25-letnico mašništva preč. g. Ivan Kretič, župnik in dekan v Devinu. G. jubilar je doma iz Šmarij na Vipavskem. Svojo prvo službo je nastopil kot stolni vikar v Gorici, nato je bil kaplan v Cerknem in na Kojsem v Brdih od koder so ga fašistične oblasti odpeljale v konfinacijo v Italijo. Med najhujšimi partizanskimi boji je oskrboval čepovansko duhovnijo ter prišel po drugi svetovni vojni za ravnatelja v goriško Alojzijevešče in ga z velikim trudom zopet postavil na noge, ker so ga fašistične oblasti ukinile. Po razmejitvi leta 1947 je postal namestnik župnika v Solkanu, a od tu so ga komunistične oblasti kmalu pregnale. Več let je nato služboval v Doberdobi in končno prišel v Devin. Goriški nadškof ga je imenoval za dekana devinskega dekanata po smrti g. Vinka štante.

Rojan. V soboto 2. aprila je prejel mašniško posvečenje gospod Silvio šu-

ligoj, doma iz Ročinja pri Soči. Novomašnik je študiral v Tortoni in Macerati v Italiji, kjer je prejel tudi mašniško posvečenje in bral naslednji dan svojo prvo sv. mašo. Na veliko noč pa je daroval sv. maše v rojanski cerkvi ob velikanski udeležbi vernikov.

Večer posvečen Ivanu Preglju. Goriški Slovenci so se oddolžili spominu umrlega pisatelja Ivana Preglja z lepo komemoracijo. Profesor in pisatelj Vinko Beličič nam je s klenimi besedami orisal lik tega našega največjega primorskega pisatelja, ki ga je sedanja Jugoslavija skoro prezrla. Goriške dijakinje pa so nam recitirale nekaj najlepših odlomkov iz Pregljevil del. Na koncu je nastopil še priljubljeni oktet „Planika“ in nam zapel nekaj lepih pesmi. Večer je organiziralo akademsko društvo.

Velikonočni prazniki v Gorici. Na Goriškem je Velika noč zaznamovala višek pomladi. Tudi v duhovnem pogledu je bil to višek, saj smo se na praznike dobro pripravili s postnimi govori na Travniku, ki jih je letos imel č. g. misijonar Ludvik šavelj, in s tridnevno za dekleta in žene v stolnici. Na veliki četrtek smo imeli večerno sv. mašo v cerkvi sv. Antona, na veliko noč pa v stolnici vstajensko procesijo. Med procesijo in med sv. mašo, ki ji je sledila, je krasno prepeval zbor SKPD in deklški zbor Marijine družbe pod vodstvom prof. Mirka Fileja in ob spremljavi prof. Lojzke Bratužove.

Nova cerkev v Trstu. V ponedeljek 25. aprila so v Rocolu nad Trstom blagoslovili novo župno cerkev posvečeno sv. Alojziju. Cerkev je prostorna, zračna in zidana v najnovejšem slogu. Obred posvečenja je bil zelo dolg. Zvečer istega dne je imel tržaški škof v novoposvečeni cerkvi prvo sv. mašo.

Novi doktor. Na univerzi „Papeške-

ga zavoda za vzhodne vede" v Rimu je 28. aprila doktoriral č. g. Stanko Janežič. Predmet njegove doktorske teze sta bila ruski verski pisatelj iz XVIII. stoletja Tichon Zadonskij in njegov nauk o posnemanju Kristusa. Novemu doktorju iskreno čestitamo, Tržačani pa si žele, da bi se zopet vrnil med nje.

Kulturni večer v Gorici. SKPD je v sredo 27. aprila posvetilo svoj VI. kulturni večer novi maši na štajerskem. Prečestiti pater Fidelis nam je prikazal svojo novo mašo in navade ob tej slovesnosti v štajerskih gorica. Za nas Goričane je bilo to pravo razodetje. Pater Fidelis je skoro 200 slik s svoje nove maše združil v prijeten film z lepo povezavo besede in pesmi ter slovesnim pritrkavanjem zvonov. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je bilo nad lepim večerom zel navdušeno.

U. S. A.

Spomenik na grobu škofa Rožmana

Dne 4. februarja je bil postavljen na škofov grob preprost spomenik. Na levi strani je vklesan v kamen škofov grb; napis se glasi:

Prevzvišeni

Gregorij Rožman, S. T. D.

škof ljubljanski

* 9. marca 1883

† 16. novembra 1959

Anton Merkun — biseromašnik

17. julija je v cerkvi Marije Vnebovzete v Clevelandu slavil svojo biserno mašo č. gospod župnik Anton Merkun — znana osebnost v domovini ter v vsej slovenski skupnosti v tujini.

Biseromašnik preč. gospod duhovni svetnik je bil rojen na Igu 4. julija 1876. V duhovnika je bil posvečen 1. julija 1900. Kaplanoval je v Koprivniku na Kočevskem, v Velikih Laščah, na

Razdrtem in v Mengšu. Dolgo vrsto let je bil župnik v Dobropolju na Dolenjskem. Po težavnem taboriščem življenju v Monigu, Serviglianu ter Senigalliji v Italiji je odšel v Združene države Severne Amerike. Živi in še vneto deluje pri svojem sorodniku preč. g. Matiju Jager, župniku v Clevelandu. Na mnoga leta!

Srebrnomašniki

„Ave Marija“, glasilo slovenskih frančiškanov, poroča, da je v letošnjem letu med slovenskimi duhovniki pet srebrnomašnikov. So pa ti-le: L. Baznik, župnik pri sv. Vidu v Cleveland; J. Čelesnik, župnik pri cerkvi Srca Jezusovega v Barbertonu; p. Kalist Langerholz v Lemontu; p. Gabrijel Estok v Detroitu; p. Pij Petrič v Lemontu.

Žalna svečanost

Dne 26. marca zvečer je bila v farani dvorani sv. Štefana v Chicagi žalna svečanost v spomin pokojnega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Svečanost je začel župnik p. Tomaž Hoge, OFM. Po župnikovem iskrenem, preprostem, a globokem nagovoru so sledile deklamacije, pevske točke in govor. Sodelovali so otroci slovenske sobotne šole po vodstvom gdč. Pavle Mušič in cerkveni pevski zbor. Govor je imel p. Odilo Hajnšek, OFM. Spregovarila sta še g. Alred Fishinger, predsednik Lige in p. Vendelin. Posamezne točke je napovedal p. Fortunat, urednik „Ave Marije“.

FRANCIJA

Duhovni obnovi

Tudi v Franciji je mnogo lepega v verskem življenju slovenskih izseljencev. Tak dogodek sta bili duhovni obnovi v Parizu.

Dekleta in žene so imele duhovno pripravo na Veliko noč na tiho nedeljo.

Vodil jo je p. Jakob Vučina, ki je za to priliko prišel iz Nice.

Fantje in možje pa so imeli duhovno velikonočno pripravo na cvetno nedeljo katero je vodil č. g. Nace Kunstelj iz Londona.

„Vse je bilo — tako piše „Naša luč“ — zelo lepo; le škoda, da so nekateri preveč „bogaboječi“ in si menda iz napačnega strahu niso upali zraven.

Nova maša

V nedeljo, 2. julija, je v kapeli čudodelne svetinje daroval novo sv. mašo č. g. Franc Rode, lazarist.

Doma je z Gorenjske; njegov stric je bil znani slovničar dr. Anton Breznik, prelat in ravnatelj škofijske klasične gimnazije, ki je umrl 1944.

Novomašnik je še kot otrok z družino odšel v tujino leta 1945. Po taboriščnem bivanju v Avstriji je skupno z domačimi prišel v Argentino. Tu je kmalu odšel v lazaristovski zavod v Escobar pri Buenos Airesu. Nadarjenega fanta so predstojniki poslali študirat v Francijo. Po končanem študiju je dosegel svoj cilj — duhovništvo.

V Argentini ima novomašnik mater, brate, sestre ter več sorodnikov. Oče pa mu je umrl pred nekaj leti.

Lyon

Pred kratkim je prišel v Lyon slovenski duhovnik č. g. Karel Kozina. Lepo je že uredil versko življenje, toda ker je vzhodnega obreda, so ga pred-

stojniki poklicali v švico, da bo tam nadomestil bolnega sobrata. Sedaj so brez slovenskega duhovnika. Skrb zanj je ponovno padla na gospode iz Pariza.

ANGLIJA

Za Veliko noč je misijonaril med slovenskimi rojaki č. g. Stanko Kavalar. G. Kavalar je dolgo vrsto let župnikoval v Argentini v provinci San Luis. Pred leti pa je odšel v Francijo med naše izseljence.

NEMČIJA

Eden izmed najveselejših dogodkov letošnjega leta je bila 70-letnica g. duhovnega svetnika Božidarja Tensunderna, župnika iz Reichlinghausena. Obhajal jo je čil in zdrav ter vedrega razpoloženja. Tročlanska delegacija Slovencev mu je v znak hvaležnosti za ves trud, ki ga ima s Slovenci, izročila 4 knjige Zbranih del slovenskega pisatelja Ksaverja Meška.

Jubilant je doma iz Gonau (blizu nizozemske meje). Duhovnik je postal leta 1912. Kot novomašnik je prišel delovat v Gladbeck, pomembno središče naših izseljencev rudarjev v Porurju. 15 let jim je bil oče v telesnih in dušnih potrebah. Ljubljanski in mariborski škof sta ga za njegove zasluge odlikovala s častnim nazivom duhovnega svetnika svojih škofij.

Katoliška cerkev v Islandiji

Članek, ki ga boste brali, je napisal
izobraženec, ki je več mesecev živel v
Islandiji. Vsebina je ta-le:

Te vrstice pišem iz Islandije, zadnje evropske postojanke na skrajnem severu, ki že meji na večni led. Kdor hoče dobro spoznati Skandinavijo, bo to najlažje dosegel, če bo začel z Islandijo, katere kultura, jezik in tradicija segajo v dobo največje slave severnih narodov. Ta otok, ki pa ni ne tako oddaljen ne tako mrzel, kakor navadno mislijo, združuje v svoji omejeni razsežnosti in v svojem maloštevilnem prebivalstvu nekako jedro mišljenja in načina življenja vseh skandinavskih narodov.

Nekaj podatkov

Najprej naj navedem nekaj podatkov, ki nam bodo olajšali spoznavanje dežele. Njena površina meri okoli 103 tisoč km². Od te razsežnosti je le majhen del, morda ena petina pripraven za prebivanje. Ves ostali del obsegajo obširna polja lave, neplodne skale, visoke gole planote ali velikanske gore ledu in snega. Ima 150.000 prebivalcev, ki živijo strnjeno skupaj. V glavnem mestu Reykjaviku jih živi nad 60.000, drugi pa živijo v manjših mestih, ki imajo le par tisoč prebivalcev.

Kljub temu, da je njeno gospodarstvo skoraj popolnoma odvisno od ribolova, je stvarno in kulturno stanje dežele izredno visoko. Islandija izda na svetu največ knjig, če jo primerjamo z njenim številom prebivalstva. Računajo, da izide vsako leto več kot 300 novih knjig za število prebivalcev, ki ne preseže števila prebivalstva glavnega mesta kakšne pokrajine katere koli

dežele; in to v jeziku, katerega berejo in ne razumejo izven otoka. Zelo sem se čudil, ko sem v tako majhnem glavnem mestu videl toliko knjigaren. Ne morem natančno povedati njihovega števila, vendar ni kvadre v mestu, kjer bi ne bila ena ali dve. Ti prebivalci so zelo vztrajni bralci. Toda ne berejo samo v domačem jeziku, ampak tudi v drugih jezikih severnih dežel: v nemškem, angleškem in celo francoskem. Morda zato tako goreče berejo, ker imajo pozimi samo dve ali tri ure dnevne svetlobe. Naj bo, kakor hoče. dokazano je, da je stanje njihove izobrazbe zelo visoko. Nobeden Islandec ni nepismen. Najbolj zanimivo pa je to, da večina izmed njih knjige tudi kupuje, ne samo bere. To je ugotovitev, ki bi morala razveseljevati srca izdajateljev knjig tudi v drugih deželah po svetu.

Islandski jezik je star nordijski jezik, ki ima podobne odnose do modernih skandinavskih jezikov kakor latinščina srednjega veka do današnjih romanskih. Pripovedovali so mi tisti, ki ga poznajo, da je njegov razvoj tako neznaten, da v tisoč letih ni imel nobene bistvene spremembe. Zato morejo šolski otroci Islandije danes brati legende in bajke svojih prednikov iz 11. in 12. stoletja.

Versko stanje!

Moj namen je opozoriti na nekatere verske vidike. Uradna vera v tej deželi je protestantska, luteranska. Republiška ustava pravi, da je država

dolžna „ščititi“ uradno (luteransko) cerkev. Izraz „ščititi“ kaže na različne ugodnosti, ki jih ta cerkev uživa. Država sicer ne prepoveduje drugih ver, vendar uživata cerkveno predstojništvo in duhovščina uradno naklonjenost in privilegirano stališče v državi. Toda protestantizem ni zgrajen na eni skali, ni enoten. Sicer pa po svoji naravi tudi biti ne more. Zato je veliko ločin in verskih skupin. Tudi spiritizma, adventizma, teozofije in drugih teženj, ki so bolj ali manj v zvezi z znanimi verami je tukaj v izobilju.

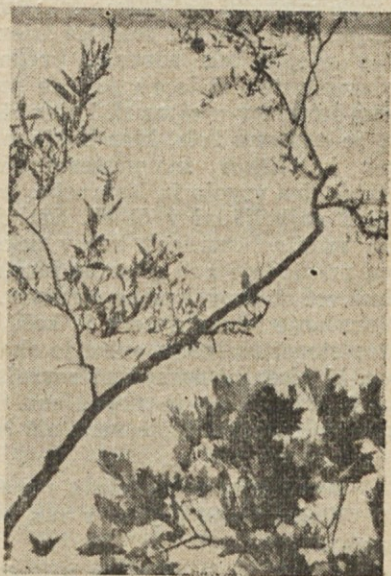
Islandsko ljudstvo, ki je sicer zelo navezano na zemljo in zlasti na morje, je kljub temu globoko duhovno. Zelo se zanima za duhovne, nadnaravne zadeve. Katoliška vera je prišla v Islandijo približno tedaj ko na Norveško, kmalu po letu 1000. Širjenje katoliške vere je bilo v tej deželi lahko, ker so ga podpirali veleposestniki in gospodarji tedanje dobe.

Ko je postala Islandija krščanska, je začela Cerkev prinašati bogate sadove. Po otoku je razpredla pravo mrežo samostanov in redovnih hiš. Ustanovila je dve škofiji (v Holarju in v Skalholti). Nastavila je več velikih, odličnih škofov, ki niso samo v tej deželi ohranjali in utrjevali katoliške vere, ampak so jo tudi širili po Groenlandiji, kjer je po nekaj stoletjih nastalo več verskih občin. Ko je postala Islandija katoliška, je ustvarila krasno književnost. Njena književna tradicija še danes hrani katoliškega duha. Sedanje razmere nam more pojasniti zgodovina, četudi jo je luteranska reforma zelo okrnila. Te kratke vrstice ne morejo podrobno in natančno opisati velikega zgodovinskega dogodka luteranske osvojitve Islandije. Vendar pa je zelo važna ugotovitev, da so Islandijo književno osvojili luteranci danske narodnosti, ki jih k temu ni

priganjala samo verska gorečnost, ampak tudi želja po narodni ekspanzivnosti.

Islandija je edina skandinavska dežela, ki je v imenu svoje tradicionalne vere in svoje ogrožene narodnosti napovedala luteranstvu pravo državljansko vojsko. Med drugimi skandinavskimi narodi se je širilo luteranstvo večkrat počasi, včasih tudi nasilno, pa vedno od zgoraj navzdol, Islandci so se v bridkih letih, ko jih je napadala Danska in jim hotela vsiliti novo vero, zelo odločno borili. Končno pa so izžrpani omagali in podlegli napadom mnogo večjih sil.

S temi boji je tesno povezano ime zadnjega katoliškega škofa, Jona Arasona, ki so ga Danci obglavili potem, ko se jim je trdovratno ustavljal. Tako je Jon Arason stopil v zgodovino kot narodni junak. Danes tudi tisti, ki katolicizmu niso posebno naklonjeni, s ponosom izgovarjajo njegovo ime in ga

imajo za vzor, kako je treba ljubiti domovino. Značilno je tudi, da je vlada sama počastila ime tega slavnega moža tako, da je v zadnjem času izdala koleke z njegovo podobo.

Kaj pa katoličani

Danes je v Islandiji približno 500 katoličanov. Apostolski vikar, mons. Janez Gunnarsson, je islandskega pokolenja in sin enega izmed prvih spreobrnjencev h katoliški veri v 19. stoletju. Zanimivo je, da je bil oče sedanjega apostolskega vikarja več ko 20 let edini katoličan v deželi. Pod vodstvom tega cerkvenega predstojnika deluje peščica duhovnikov v tem zelo težavnem vinogradu. Vsi drugi so Nizozemci, le eden med njimi je Islandec, in sicer pater Haakon Loftsson, ki deluje v katoliškem misijonu v Akureyri. Poleg bolnišnice svetega Jožefa pa je samostan, v katerem je 20 sester; vse so nemškega ali danskega pokolenja. Bolnišnica je mnogo prispevala, da ljudje vedo za obstoj katoliške vere; kajti pravijo, da je več kot polovico Islandcev v njej iskalo zdravja, prejšnji predsednik te dežele pa je celo pred dvema letoma v njej umrl. Poleg stolnice je osnovna šola, kjer kakih petdeset katoliških in protestantskih otrok dobiva vzgojo in izobrazbo. Šola je med najboljšimi v deželi. Stolnica sama vzbuja pozornost, ker v nekem oziru prevladuje nad glavnim mestom in ima več obiskovalcev ko vernikov.

Vprašanje širjenja vere je kočljivo in zapleteno. Največja ovira je okolje samo, ki sicer ni naravnost sovražno, ampak brezbržno in nepoučeno. Islandci splošno katoliške vere nič bolj

ne cenijo kakor vse druge tuje vere (budizem, islam). Četudi je stanje izobrazbe tako visoko, Cerkev doslej še ni našla primernega načina, da bi uveljavila svoj nauk. Več oseb sem vprašal, če poznajo kaj katoliških del. V knjigarnah sem iskal katoliške naslove in pisatelje, pa sem le malo našel. Imeli so nekaj Angležev: Wangha, Greeneja in duhovitega Chestertona. Sodobne Francoze le prav malo poznajo; izjema je Mauriac, za katerega se zanimajo zato, ker je dobil Nobelovo nagrado. Izmed Skandinavcev berejo Sigfrido Undset in Jörgensona, Danca, ki tako lepo opisuje svetega Frančiška. Vendar katoliško življenje ne kaže, da obstaja, da deluje in živi.

Cerkev razpolaga s tako omejenimi pripomočki, da do danes ni bilo mogoče izdati popolnega misala, še manj kake revije. Cerkev deluje, toda ne dela hrupa in ne obtežuje tehtnice narodnega življenja. Vsako leto je nekaj zanimivih spreobrnjenj. Pred tremi leti je bil sprejt v Cerkev v Salamanki v Španiji, ko je bil tam na obisku, odličen Islandec, profesor Thorhallu Thorgilsson, zaposlen v narodni knjižnici. Vsi, ki so prišli v stik s katoliškim svetom, se vedno bolj nagibajo proti katoliški Cerkvi.

Laiki se zelo prizadevajo, da bi dobili stik s katoliškim svetom. Doslej ni bilo nikjer središča za posebne sestanke. Zdi se, da jih tudi ni mogoče prirediti. Islandija zelo trpi zaradi svoje osamelosti. Med vsemi skandinavskimi deželami je najmanj znana in v katoliškem oziru najbolj zapuščena.

Priredil Gregor Mali

Živeti se ne pravi čakati, ampak storiti vsako uro, kolikor je največ mogoče. Kadar milost pojema v vas, pojema v mnogih, ki se na vas opirajo (Sveti Ignacij).

V duši, ki je združena z Bogom, je večna pomlad (Sv. Janez Vianney).

MED SLOVENC V ARGENTINI

Spominska proslava v Buenos Airesu

Kot vsako leto, tako smo tudi letos, prvo nedeljo v juniju, imeli Slovenci Velikega Buenos Airesa spominsko proslavo naših žrtev. V veliki dvorani San José, ulica Azcuénega 160, Buenos Aires, se je zbralo okrog 1000 ljudi. Oder je za to priliko opremil Jure Vombergar. Proslavo je pričel g. prof. Alojzij Horvat, predsednik Društva Slovencev. V uvodnih besedah je nakazal veličino spomina. Za tem je prišel na oder zbor Slovenske dekleške organizacije. Pod vodstvom gđc. Anke Savelli-jeve je občuteno zapel sledeče pesmi: Kdor ima srce. O ti moj dom, Oj hišica očetova, Kje prijazne ste višave, Plavaj barčica, Slovenska zemlja in Triglav.

Zboru SDO je sledilo petje Mladinskega zbora Gallusa, ki ga vodi gđc. Nuša Kristanova. Otroci so pod vodstvom dr. Julija Savellija zapeli Tomčevo „Sočo“ in narodno „Kje so tiste stezice“.

Slavnostni govornik, ki je nastopil za tem, je bil g. Albin Magister ml. V miselnem bogatem govoru je vsem udeležencem pokazal pomen naše borbe in naših žrtev. „Borili smo se za večne vrednote vere in časne dobrine slovenskega naroda,“ je govornik slovesno in brez oklevanja pribil.

Jedrnatem govoru je zopet sledilo petje deklet Slovenske dekleške organizacije. Zapele so: „Vsi so prihajali“, „Vse rožice rumene“ in „Pojdem v Ru-te“.

Za njimi pa je nastopil še „Gallus“. Pod vodstvom dr. Julija Savelli so „Gallusovi“ pevci zapeli: Ljubezen do domovine, Dekle na vrtu zelenem sedi, Lipa, Naša bol in Soči.

S pesmijo: „Oče, mati...“, katero so vsi stoje odpeli, je bil prvi del prireditve končan.

V drugem delu pa je bila sv. maša, ki jo je v kapeli istega zavoda za vse žrtve daroval preč. g. direktor Anton Orehar. Med sv. mašo je v govoru razvil misel, da moramo mi v tujini nadaljevati življenje pomorjenih bratov. To življenje obstoja v borbi proti materializmu, v prizadevanju za pravo krščansko življenje, katerega jedro je ljubezen do Boga in bližnjega.

Po sv. maši je g. direktor ob asistenci

gg. Malija, Škrbeta ter bogoslovcev odmolil za vse žrtve „Reši me“.

Slovesnost v Lanusu

V nedeljo, 5. junija, dopoldne sta bili v Lanusu kar dve slovesnosti: desetletnica prve slovenske službe božje ter letno žegnanje. Središče je bila slovesna sv. maša, ki jo je ob asistenci gg. Janeza Petka, vikarja cerkve „Marija Kraljica sveta“ ter Ladislava Lenčka, urednika „Katoliških misijonov“ opravil preč. g. Janez Hladnik, ustanovitelj Slovenske vasi. Med sv. mašo je pel domači pevski zbor pod vodstvom g. Mirka Špacapana.

Po sv. maši je bila pripravljena v Slovenskem domu pogostitev v počastitev g. Hladnika. Med pogostitvijo so spregovorili: preč. g. vikar Petek C.M., g. Ignacij Glinšek ter g. Ludvik Šmalc. Ob koncu pa je spregovoril še sam slavljenec.

Naslednjo nedeljo pa so rojaki v Lanusu priredili še krajevno proslavo protikomunističnih žrtev. Oder je lepo opremil g. Slavko Reven. Pri proslavi sta sodelovala oba pevski zbora: mladinski in odrasli. Prvega je vodila ga. Zdenka Janova, drugega pa zaradi boleznih pevovalje g. Lovre Jan. Prav posrečena sta bila dva krajša prizora, ki ju je pripravil g. Slavko Reven. Slavnostni govornik pa je bil g. Pavle Rant, urednik domobranskega „Vestnika“.

Otroška proslava

Lep dan je za naše otroke vsakoletna Alojzijevega proslava. Letos je bila v nedeljo, 19. junija, v Ciudadeli. Najprej je bila sv. maša, nato pa v dvorani lutkovna predstava. Sv. mašo, h kateri je prišlo veliko otrok ter odraslih, tako da je bila prostorna cerkev kar polna, je opravil č. g. direktor Orehar. V govoru je razvil misli o kreposti čistosti, v kateri je sv. Alojzij najlepši zgled. Šte-

vilni so pristopili k sv. obhajilu. Po sv. maši pa so otroci polni veselja šli k lutkovni predstavi. Tovrstne predstave otroci zelo radi gledajo. V velikem navdušenju kar vsi skupaj sodelujejo. Lutkovno predstavo so tudi letos pripravili dijaki iz škofovega zavoda v Adrogué.

DR. FILIP ŽAKELJ SREBRNOMAŠNIK

V petek, 8. julija, je obhajal 25-letnico svojega duhovništva semeniški spiritual in profesor dr. Filip Žakelj.

Rodil se je 2. maja 1907 v Horjulu. Ta kraj je dal Slovincem lepo vrsto velikih in zaslužnih mož, med njimi mnogo duhovniških in redovniških poklicev. Med posebno vidnimi je naš slavljenec. Zibelka mu je tekla pod skromno kmečko streho. Tako stoji srebrnomašnik pred nami kot „self made man“, ki mu ni utrla poti v življenju do tolikih uspehov pridobljena pozicija prednikov ali protekcija mogočnih prijateljev; že v mladosti je spoznal trdoto življenja in se je moral samostojno z njim spoprijeti; sposobnost in zgladna delavnost, podprta seveda z obilnim božjim blagoslovom, sta ga vodili od zmage do zmage.

Ljudsko šolo je končal doma v Horjulu. Že je kazalo, da se bo doma posvetil primernemu poklicu, pa ga je božja previdnost poklicala „ad maiora“. L. 1922 je vstopil na klasično gimnazijo v Ljubljani, ki jo je končal pred 30 leti, z maturo dne 16. junija 1930. Po petih letih je dovršil bogoslovne študije v Ljubljani in bil 7. julija 1935 posvečen v duhovnika in je že naslednji dan zapel „novo mašo“ pri Uršulinkah v Ljubljani.

Kot duhovnik je služil najprej 4 leta kot kaplan v Sostrem pri Ljubljani;

od avgusta 1939 je bil potem vzgojni prefekt v škofovih zavodih v št. Vidu, kjer je obenem nadaljeval študije; tu je tudi doživel uničenje ustanove po nemškem okupatorju 28. aprila 1941; kmalu je bil imenovan za stolnega vikarja v Ljubljani, kjer je kot stolni pridigar pri krščanskem nauku vernike goreče svaril pred zablodo komunizma.

Po begu v maju 1945 je nekaj časa nadaljeval študije v našem novoustanovljenem begunskem semenišču v Pragljiji v Italiji, potem privatno v Rimu in je konec l. 1947 pred odhodom v Argentino v Bagnoliju doktoriral na teološki fakulteti slovenskega begunskega semenišča.

Ko se je semenišče selilo v Argentino, je pokojni g. prelat Odar, rektor semenišča, novega idealnega in učene- ga doktorja povabil s seboj. Po prihodu v Argentino konec marca 1948 je takoj nastopil kot predavatelj za svetopisemske vede na naši teološki fakulteti v San Luisu; v maju l. 1950 je bil prav tam imenovan poleg tega tudi za semeniškega spirituala; obe službi je ohranil do danes, tudi po preselitvi semenišča v Adrogué konec avgusta 1951.

Tu je njegova gorečnost dobila še novo področje in se poleg dela v semenišču posvečala različnim drugim nalogam v duhovno korist slovenske skupnosti v izseljenstvu. Doslej je vodil dolgo vrsto stanovskih duhovnih vaj, imel slavnostnih pridig, zlasti pri naših masovnih prireditvah in romanjih, toliko predavanj ob najrazličnejših priložnostih; leta 1958 je bil izvoljen za predsednika Južnoameriške Baragove zveze, letos je po smrti prof. dr. Ahčiča postal tudi urednik duhovniške revije Omnes unum; s tehnimi članki se oglašča v različnih verskih revijah, zlasti v „Duhovnem življenju“ in „Ave Marija“. Kot srebrnomašnik more z zadovoljstvom gledati tudi na lepo vrsto temeljitih samostojnih del nabožnega in znanstvenega značaja: Lurške šmarnice, Živi Kristusov evangelij, doslej v 4 zvezkih, Barago na oltar, za to jubilejno srebrnomašniško leto se napoveduje izid njegovega bogatega marijanskega molitvenika: Zdrava, milosti polna... In še in še bi mogli naštevati raznovrstnost njegovega delovanja. Dela se ne brani in njegova gorečnost pri tem ne pozna meje in mere. Povsod, koder se mu zdi, da je potrebno, krepko poprime in pomaga dobri stvari na noge.

Čil, zdrav in mladostno razpoložen obhaja lepi srebrnomašniški jubilej v prijetni tovariški družbi dobrih, požrtvovalnih profesorjev našega semenišča v Adrogué. Sredj obilnega dela je kot marljiva čebelica v satovnjaku med knjigami svoje lepe znanstvene knjižnice, ki je njegovo veselje in njegov ponos. Želimo mu, da bi v sedanjosti in zdravju mogel uresničiti vse svoje bogate načrte in tako storiti še mnogo dobrega v našem semenišču in v korist naše skupnosti, Bogu in Mariji v čast.

SREBRNOMAŠNIK P. GABRIEL ARKO, O.F.M.

V juliju, če se ne motim 28., bo poteklo 25 let, odkar je v veliki župni cerkvi sv. Štefana v Ribnici na Dolenjskem, zapel novo sv. mašo preč. g. pater Gabriel Arko, O. F. M.

Srebrnomašnik je doma iz Brež pri Ribnici. Še kot mlad fant je vstopil v frančiškanski red dalmatinske province. Po novi maši je prosil predstojnike, da bi mogel iti v misijone. Ni mu bilo dano, da bi šel v Azijo ali Afriko, pač pa so mu

predstojniki odkazali Argentino, v kateri še živi ter brez hrupa goreče deluje že več kot 20 let. Dolgo vrsto let je maševal ter spovedoval v baziliki sv. Jožefa na Floresu, sedaj živi v Mar Chiquita pri Córdoba, kjer imajo hrvaški frančiškani svoj zavod.

Vsa leta je g. srebrnomašnik rad pomagal zlasti s spovedovanjem tudi pri slovenskem dušnem pastirstvu, za kar smo mu vsi hvaležni ter v hvaležnosti prosimo Boga, da bi mu dal dočakati še zlato, biserno in železno sv. mašo.

Zakaj hodite v kino?

Ali ste se že kdaj vprašali, čemu greste v kino? Ali pa tole: zakaj ste se odločili prav za tole dvorano in prav za tale film?

Francoski Zavod za visoke kinematografske študije (IDHEC) je pred leti izvedel povpraševanje o tem. Odgovori na vprašanje „Kaj ljudje iščejo v kinu?“ so tile:

Potreba, navada, privlačnost	
dvorane v temi	10—20%
Pozaba, beg, senzacija, pomirjenje, zabava	60—70%
Umetniški užitek	10—15%
Kinematografski užitek ...	5%

Silno malo je torej ljudi, ki v kinu iščejo tega, kar le kino nudi. Zanima jih bolj zgodba sama na sebi oziroma okoliščine kina ali še boljše: okoliščine, ki so jih oni spravili v zvezo s

kinom. Med katere izmed gornjih spadate vi?

Mogoče boste lažje odgovorili, če pogledate te odgovore iz podobnega povpraševanja:

Zaradi zvezd in zvezdnikov ter	
spolnih mikov	30%
zaradi naslova	10%
zaradi obravnavanega predmeta	10%
zaradi predvajanja, igranja	10%
zaradi prireditve znane knjige .	5%
zaradi sloga, umetnosti, kulture	5%

Veste, kaj pravi s tem v zvezi znani filmolog Henry Agel: Film je vzbudil v množtvu nujno po sanjarjenju. To sanjarjenje, ki je kvas za vsako stvariteljno domišljijo, bi moglo biti izrednega pomena za premišljevanje in tako duhovni napredek množice. V resnici pa se je spremenil v pravo drogo, v opij. V tem opijanjenju vsi neuspehi, izkoreninjeni, nezadovoljni morejo zaživeti drugo, sposojeno življenje mimo tega, ki ga žive vsak dan. Lepše življenje, to je vprašanje, kadar gre za počutne, idilične, zverinske občutke... na vsak način pa izumetničeno, neresnično življenje bajk, prividov, umisli.

V čem je rešitev? Nekateri se zadovolje s tem, da pogledajo v prvi čas-

pis in kritiko, ki jo prinaša o zadevnem filmu. A že vemo, kako pišejo taki listi, naj bodo resni dnevniki; zadosti, da pomislimo samo na to: kolikokrat so se že zmotili, pa se še nikdar niso popravili!

Drugim je vse samo cenzura. Nekateri hočejo celo predhodno kar za vse filme, kar seveda ne bodo prav demokratsko in po današnjih pojmihi ni v skladu z umetniško svobodo. S tem pa ni rečeno da država ne sme prej dati določenih norm in potem po njih ocenjevati, ali je film sprejemljiv ali ne, in v koliko je za koga sprejemljiv. Seveda je to še premalo, ker vemo, kako znajo biti v tem vsi široki, najbolj pa pri dvo- ranah samih, kjer se vsaka cenzura je- nja, kadar gre za dobiček. Zato je po- trebna cerkvena ocena filmov. Ker je potrebna, pomeni, da smo se je dolžni držati. Se vi ravirate po njej?

Edino uspešno sredstvo je vzgoja. Najprej seveda je vzgoja za to, da se cerkvene ocene držimo, to je, da je predhodno upošteevamo in se po njej ravnamo. Še bolj pa za to, da se kljub oceni, a na njenih podatkih znamo prav odločiti: prav izbirati izmed tolike množice filmov; prav gledati, tako da opazimo vse izrazno bogastvo, ki ga ima kino; prav soditi v skladu z versko- nravnimi načeli, ki jih je seveda treba poznati, in prav soditi o predmetu, po- slanstvu, uspehu filma, za kar pa je seveda treba poznati filmsko „govori- co“ v vseh njenih sestavinah: sliki, zvo- ku, barvi, svetlobi in opremi, igralcih, pomožnih sredstvih, pomenu.

Še končno vprašanje: ali ste se že kdaj zanimali za te stvari in si kupili ali vsaj prebrali kako knjigo o tem? Če hočete razumeti glasbo, slikarstvo, je pač treba učenja. To velja tudi za sedmo umetnost!

KADAR BOG GOVORI

Leopold Levaux pripoveduje v svo- ji knjigi „Kadar Bog govori“, kako je v Berlinu poslušal Parsivala. Igra ga je pretresla, vendar ne pomirila. Wagner mu je povečal žejo po večni lepoti in resničnosti, ne pa utešil, ker je pač ne more utešiti. „Moral bi biti vsaj kristjan kakor Bloy.“ si misli Levaux, ki še ni kristjan in šele išče Boga. „Zdi se mi, da od človeka na morem ničesar pričakovati. Kaj pa od Boga — ali morem kaj pričakovati? Te misli si Levaux zapiše v vlaku, s katerim se skupaj z ženo pelje iz Ber- lina v Francijo naravnost k Leonu Bloyu. To je zanj edini človek, od ka- terega more „še nekaj pričakovati“.

NEKAJ PODATKOV O JUGOSLAVIJI

Jugoslavija ima po najnovejših po- datkih 3 nadškofije; 16 škofov, ki vo- dijo škofije ter enega prelata s pravico apostolskega administratorja.

Nadškofje so: dr. Josip Ujčić, beo- grajski in smederevski nadškof, apo- stolski administrator Banata, v. d. pred- sednika škofovskih konferenc; msgr. Aleksander Tokić, barski nadškof, srb- ski primas; dr. Franja Šeper, nadškof zagrebški.

Med škofi sta: msgr. Anton Vovk, ljubljanski škof in apostolski admini- strator slovenkega dela reške škofije ter dr. Maksimilijan Držečnik, škof- apostolski administrator mariborski.

Dr. Mihael Toroš, prelat pa je apo- stolski administrator jugoslovanskega dela goriške nadškofije in slovenskega dela tržaško-koperske škofije.

OKROGLA HIŠA

Roman iz družinskega življenja. Italijansko spisala Adriana Henriquet Stalli. Iz španščine prevedel Štefan Tonkli.

XXIV.

Vrnila sva se k besedam in sva govorila o ušesu in slušnem ustroju. Nekaj dni sva iskala zvokov, šumov in glasov.

Mnogo nama jih je dalo morje, razni šum in tresk valov ob pečine in pobičano po viharju, najprej njegov daljni šum in tresk valov ob pečine in potem, ko se je umirjalo pod puhi severnega vetra, tišak mrzle sape, ki je drsela po vodi in odrezano mrmranje, ko je skušalo znova vzkipeti.

Galebi so nama dali hripav krik ob svojem prizadevnem iskanju.

Voz nama je pokazal trušč koles po kamenitem tlaku, kolo škripanje cvileče zavore, tovarna hrup svojih strojev, stražnik svarilni žvižg, hrast šelest svojih listov in naglo čivkanje trume vrabcev.

Pisala sem na papir in Jurček se je čudil, da se je to, kar se je preje komaj ločilo s tremi besedami „zvok, šum, glas“ zdaj spremenilo v tako dolgo vrsto besed.

„Kako lepa zbirka!“

Tako sva začela govoriti o zvočnih valovih, o ušesu, kar tako brezskrbno

med nama, ne da bi šla preveč v težke zadeve in sva si pomagala z bobnom in mikrofonom.

Hkrati sva se učila o živalskih glasovih. Jurček je odkril, da nekatere živali nimajo glasu. Mravlje, ki tekajo v indijski vrsti pod oknom naše kuhinje, so mu dale dosti opravka. Uho je pritiskal na steno, pa ni slišal ničesar. Čebela šumi, pa to ni njen glas, kajne, je trepet kril? Tudi muhe nimajo glasu, niti deževniki, niti metulji. Nekatere ptice zmorejo le en krik, le eno noto, slavček pa poje kot violina. In vse bolj razvite živali imajo različne glasove, ki izražajo bolečino ali veselje. Koliko reči zna povedati Rif, kajne sin, ko laja od veselja, ko grozi renče, ko tuli od bolečine!

„Toda samo mi znamo govoriti,“ vzklikne Jurček.

Hotela sem, da bi prišel do tega zaključka. „O, gotovo se razumejo živali med seboj, tudi mravlje imajo v sebi sredstvo sporazumevanja, toda govorica, lepa govorica je človekov dar, je izključna predprava človeka.“

V debeli očetovi knjigi sva videla grlo in zvočne strune, navsezadnje preprosto pripravo, pa iz tistih strun, od lege ust in iz diha zraka nastane beseda.

„Pravi čudež!“

In z besedo se lahko stori veliko dobrega in veliko hudega. Zakaj, pogledj, beseda ima gospodarja: misel, tudi misel ima gospodarja: srce, tudi srce ima gospodarja: Boga.

In vse je zgodba o Petrčku in bučici. Če Bogu kaže, pa srce ne uboga, se vse podere in gre narobe. Če je pokorno in daje svoje ukaze, lahko misel ne uboga in stvari gredo tako narobe. Včasih je misel pokorna, pa ne more ukazati besedi in beseda gre brez pomisleka, kadar se ji zljubi, ne da bi vedela, da

bo komu škodila. To so tiste neslane besede, ki jih slišiš po cestah, ki jih govore ljudje, ki jih ne znajo obdržati v redu. To se prigodi Juliju, ko preklinja. Dober človek je Julij, dober delavec, močan kot vol, pri procesiji nosi najtežji križ — potem pa kolne. Močan je, gotovo je močan, toda ne more ukazovati svojim besedam, in tedaj, kaj porečeš o moči človeka, ki pusti, da mu utečejo besede, tako majhne stvarce, ki so napravljene samo iz enega diha?

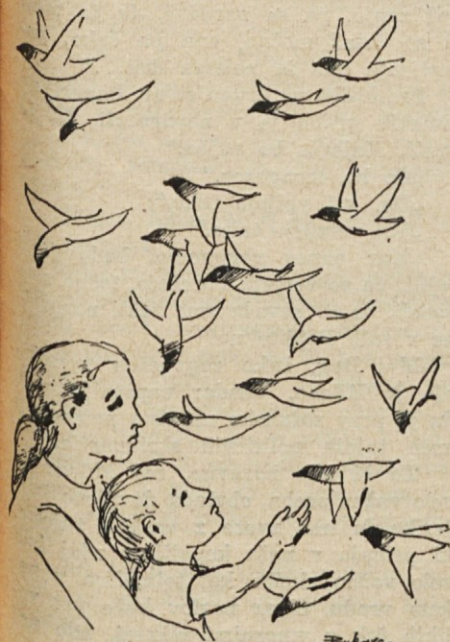
„Da, da, moči je polno vrst!

To je gotovo prvo Jurčkovo odkritje v področju npravnosti.

XXV.

Besede naju bodo zaposlile najbrže za dolgo.

„Ti praviš, da niso besede ne lepe

ne grde, toda nekatere meni bolj ugajajo.“

„Na primer.“

„Prijaznost je lepša kot poljub in vendar je poljub lepši kot prijaznost.“

Kako zapleteno pretuhtavanje je to. Se vidi, da ima Jurček rad zvok.

„Imaš prav, besede so lahko lepe zaradi svojega zvoka. Prijaznost je gotovo mehka beseda, nekoliko dolga, primerna temu, kar pomeni. Pa tudi poljub, ali ne čutiš, kako plane vse bolj hitro in odločno?“

Tako sva začela z zbirko besedi, ki ugajajo Jurčku. On jih najde, potem jih skupno pretresava.

„Školjka.“

„O, ta je krasna! V začetku beseda se ti zdi, da kar čutiš školjko na ušesu, ki ti odkriva brezkončno šumenje morja in na koncu, ali se morda ne vidijo odsevi mavrice?“

Jurček se smeje, posluša in vidi.

„Žuželka!“

Tudi ta je lepa in primerna beseda, je lahka in prozorna, mavrična kot živalca, katero pomeni in pleše kot kačji pastir, ko se ustavi, leteč med kalom ali nad cvetom.

„Brežina!“

To je štrleča in hrapava beseda. Diši po soli, pa po sredi gre tudi sončni žarek in pljuski valov — ali se ti ne zdi?

Nekega dne naju je zalotil Sandro sredi teh fantazij.

„Ali bi rada iz njega naredila pesnika?“

„In zakaj ne?“

Sandro se nasmehne nekoliko zbadljivo. Polagoma dobiva mišljenje brezposelnega, ki da največjo veljavo temu, kar nese, kar je uporabno, kar je otipljivo. Sandro vidi v pesniku ubogega raztrganca, ki trpi lakoto nad čudom

svojih fantazij in zato mu nakloni smehljaj poln pomilovanja.

Pa saj ne gre za to, Sandro! Jurček bo, kar bo! Zdaj gre za nekaj drugega. Ali ne veš še, da so vstopile v njegovo življenje namerne poulične besede, bešede potepuhov in surovežev. Midva pa zdaj iščeva drugih besed, tistih, ki napravijo iz človeškega glasu glasbo in uredijo človeško misel, zapredejo dušo v lepoto in jo razpoložijo za dobroto.

Ali ne razumeš, da gre za vprašanja ravnotežja?

XXVI.

Milena je preživela popoldan z menoj. Govorili sva o mnogih stvareh, misel je blodila sem in tja, pustili sva, da se je predmet razgovora sam predstavljal kar najbolj naravno.

Vendar je Milena imela govor, ki ga je prej pripravila in izdelala s svojo spretnostjo in običajno natančnostjo in mi je odkrivala malo po malem, obširno in preudarno, da bi si ga prisvojila skoraj nevede. To so glavne misli:

Sandro ne bo našel zaposlitve, primerne prejšnji, ker je neka ovira. Je majhna, pa obstoja: nima izkaznice; to je kot droben kamenček v kolesju, ništra, pa kolesje obstane.

Opozorim jo na to, da je Sandro vojni invalid, da njegova negibna polovica pljuč velja kot kaka izkaznica in zato jo domovina lahko spregleda; nadalje, če Sandro nima izkaznice, pa tudi nima političnih zvez, ki bi bile nasprotni vladi. Sandro je svoboden duh, ki ne prenese nasilja, pa niti od daleč ne sanja, da bi bil sovražnik domovine.

Sama lahkovernost. Dejstvo je, da je Sandro že dve leti brez dela. Vsi ga zelo cenijo, pa nihče si ne drzne, da bi ga prevzel v svoje podjetje. Sandru se kljub temu posreči, da najde kako

majhno zaposlitev, da ne živi v brezdelju in ob koncu meseca mi izroči lepo vsoto.

„Ali se je morda kaj spremenilo v naši hiši? Ali smo morda prodali naslonjače, slike, dragulje? Ne, nič.“

„Pa zadnje poletje niste šli v Val d'Aosta. Morala si se odreči potovanju v hribih,“ se smeje Milena.

„Gotovo, kako bi mogel iti Sandro, ko ima toliko stvari v glavi?“

„In ti si nisi sešila letos nič novega.“

„Čemu? Ali se ti zdim morda kot kaka razcapanka? Še vedno imam krasne obleke, najmanj še za pet let.“

Ne jaz ne Milena se nisva ozirali za hrbet, kjer je naju Beda, tiha in vljudna, počastila s svojo navzočnostjo. Toda Milenin smehljaj, se je zdelo, da me je hotel opozoriti nanjo.

„Veš, da je tu; se delaš, kot da ne veš zanj, pa se zavedaš, da je tam; ti se delaš močno, ona pa čaka, potrpljenje ima in nekega dne...“

Preskočim na drugo stvar. Imperij na rimskih gričih je v nevarnosti, da se zruši. Najbrže bo vojna.“

„Če bo, zmagamo.“

„Da, vsi vpijejo tako,“

„Vsi verujejo tako.“

„Kar danes verjamejo, bodo jutri tajili, da so verjeli. Porečejo, točno smo vedeli, da... seveda smo rekli nasprotno v šali. Pojdite no!“

Moj Bog, kako zagonetna prerokinja je Milena. Vendar napravlja vtis, da je prav satansko natačno poučena o vseh tajnih političnih skrivnostih.

To bi bilo naravno, saj Milena je zelo važna oseba, obvlada dovršeno štirje jezike in ima zveze z vsakim tujcem, ki prihaja v naša kopališča; zdaj ima zelo važno službo kot tolmačica v nekem uradu, čigar naslov kaže pet velikih črk z vmesnimi pikami, kdo naj

to razume... Oblečena je zelo elegantno. Remu, ki mu je botra, je darovala psička iz gumija (to se zdi, da je brez-pomebna malenkost, vendar mi je prišla v spomin in ji moram povedati, ker je to prvo darilo, ki mu ga je dala). Ne vem, koliko zasluži, pa gotovo ima zelo veliko plačo, Obiskuje aristokracijo, govori z diplomati, velikimi mednarodnimi industrijalci, z ministri in generali.

Morda najde kakega ženina. Tudi to zapišem kot nevažno opombo, ki nima zveze z vojno, pa je dobra, ne slaba misel, kot bi se moglo sumiti; je samo dobra napoved.

Na vsak način, sem rekla, bi mogla biti Milena poučena celo o vojni in vedeti z matematično natančnostjo, kako bo končala. Ali nima morda Milena zelo elegantne fašistične uniforme z značkami na rokavih kot kak general? Prepustnica v motnih, političnih zakotjih.

In nenadoma pridemo do tretje točke skržene v eno vprašanje:

„Ali se ne spominjaš, da imaš diplomo iz računovodstva?“ me naskoči.

„Ah, da, res je.“ Sluči mi za račune dnevnih stroškov in vse družinske uprave.“

„Dobro, lahko bi ti služila tudi za kaj drugega.“

Tedaj mi začne Milena govoriti navdušeno o ženski neodvisnosti, pridobitvi novih časov, o družinski dostojnosti, ki ne obstoji v tem, da bi bila ženski zabranjena služba, kar bi bilo v nasprotju s prejšnjo točko, marveč v tem, da prepreči, da bi prišla v kako ubožstvo. Govori mi tudi o dolžnostih, na primer o tisti, ki jo ima žena, da mora podpirati moža, ko mu zmanjka dela.

„Jaz bi ti bila lahko v veliko pomoč, ko se odločiš, da poiščeš kako službo.“

Misel na službo mi ni prišla nikoli v glavo in me sili k smehu. Spomnim se, da sem bila svojeglavna deklica, ki ni prenesla ukazov, da sem bila preživahna in uporna gojenka, rada bi bila vsaj za silo soproga, samo zato, ker je Sandro dober, plemenit in ga zelo ljubim. Toda uradnica? Ne vem, zdi se mi, da je služba nekako obuzdanje glave, ki ti jo dviga, niža, obrača na desno in levo, kot se zljubi gospodarju. Gospodar... Končno rečem, da bi se izmuznila:

„Kaj pa otroci?“

„Otroci? Jurček pojde letos v šolo, Remo pa ostane pri Mariji.“

„Oh, zakaj ne napravi Milena s svojo bliskovito, gotovo in nezmotljivo spretnostjo, da bi dobili vojno, to vojno, o kateri vedo vsi Italijani v svoji globoki in skriti prevdarnosti, da jo izgubimo?“

„Ti torej v resnici misliš, da bi si morala poiskati kako službo?“

Milena je obstala.

„Vprašaj njo,“ mi reče smehljaje in pokaže na Bedo.

XXVII.

Ali nisem rekla, da stakne Milena končno moža. Danes nam je predstavila svojega ženina. Je vojaški major, ne več mlad, pa tudi ne star, končno sijajna priložnost. Izraz ni posebno spoštljiv, pa ni moj, ampak Milenin, ki ocenjuje moške na prvi pogled po njihovi zunanjsčini, potem se loti preiskovanja gospodarskega stanja in tedaj more tak moški postati ženitve zmožna oseba, po dušeslovni preiskavi se more taka oseba razglasiti za dobro ali popolnoma izredno. Ko mi je Milena sporočila svojo zaročenost, mi je zagotovila, da je njena priložnost izredna.

Tudi mi naredimo tri preiskave.

Sandro se je v nasprotju s svojim raje zadržanim genoveškim značajem, ki skopari z navdušenjem in besedami, takoj sporazumel z majorjem. Govorila sta o prvi svetovni vojni, čutila sta se v onem času in skupni vzori in načela sta ju takoj zbližala. Major je zelo gospodarska oseba veš, plemenitaš je in ima grad v Piemontu — izobražen, urejen in zelo vljuden. Napravil mi je izreden vtis. Srečna sem se čutila za Mileno, kot bi bila Milena jaz. Ko sta odšla, sem s svojo običajno bohotnostjo razodela Sandru to navdušenje.

„Izreden, zares dober človek, bogat, izobražen, urejen duh. Milena je lahko zelo ponosna. Ali nisi videl, da je bila celo lepa? In kako zaljubljena! Zadovoljna sem. Vsem ženskam bi privoščila veselje ljubezni in družine. Zakaj tolikim sovražno življenje odreče to, kar je najbolj naravno, po čemer hrepeni duša? Ali je ugajal tudi tebi? Kaj praviš?“

V resnici je bil moj odgovor veliko daljši, toda ves o isti stvari in prednashan z veliko vnemo, z navdušenjem in globokim zadoščenjem. Sandro pa nas-

protno mi je odgovoril preprosto in zelo kratko:

„Ne razumem.“

XXVIII.

Minil je mesec in Milena mi je pisala iz Milana, kamor je odšla zaradi službenih opravkov in kjer ostane nekaj časa. V pismu mi naroča, naj prekinem nakupovanje stvari, ki sem ji jih obljubila, za njeno bližnjo poroko, ker je pretrgala z majorjem vsako zvezo.

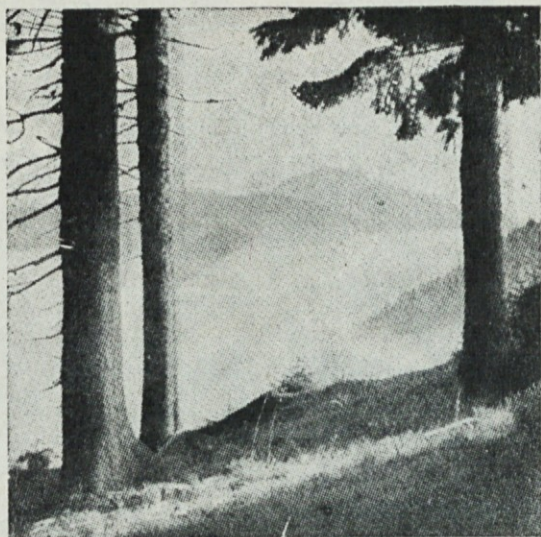
Ostala sem presenečena. Ko bi morala jaz pretrgati moje zveze s Sandrom... bi trpela, da bi skoraj umrla. In zakaj je morala prav Milena to doživeti? Uboga Milena! Vidim jo kot oni dan, skoraj očarljivo, s svetlimi očmi, vso dražestno v kretnjah, brez one običajne trdote, ki jo dela visoko in odmaknjeno.

Oni dan sem jo čutila vso žensko, sladko, uslužno. Gotovo, tudi ona je ženska, tudi ona more dati možu sladki dar ljubezni! In vendar, tudi ta zakon, ki se je zdel tako gotov, je šel po vodi. In Sandro je rekel preprosto in kratko: „Razumem!“

Domači vrtnar. — Po izvolitvi za papeža so Leona XIII. prišli obiskat iz domačega kraja, med njimi tudi vrtnar očetove graščine, ki je Leona poznal še iz mladosti. Papež se je razvnel in bil z njimi precej domač. Vrtnar, ne bodi len, se je raznežil, skočil k papežu, ga poljubil kljub svoji resasti bradi in mu dejal: „Aha, Nino, so ti dali kar dobro mesto in lepo obleko. Pazi, da boš priden, sicer ti bo kdo spodmaknil stol.“

„Glede na želodec sem še kardinal.“ — Leon XIII. je vedno ostal v marsičem zvest svojim aristokratskim navadam. Že papež je rad pokazal, da je dober jahač in strelec. Pač pa je bil silno zmeren v jedeh. Ko mu je strežnik vedno znova hotel streči bolj izbrane jedi, mu je papež povedal: „Če tudi sem papež, sem pa glede na želodec še vedno kardinal.“ In pri tem je ostalo. Zato je bil pa tudi tak suhec.

Motiv z naših
gozdov

Ajdove njive v cvetju
(Foto Lojze Erjavec)

POVERJENIKI:

Argentina:
Dušnopastirska
pisarna,
R. Falcoń 4153,
Buenos Aires

Brazilija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7058
Sao Paulo,
Brasil

U.S.A.:
„Familia“,
3116 Glass Ave.,
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
83 Victor Ave.,
Toronto,
Ontario

Trst:
Marijina družba
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Plščanc,
Riva
Plazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročnino pošil-
jajte Mohorjevi
družbi v Celovec

Celoletna naroč-
nina za Argen-
tino in države,
ki nanjo mejijo,
(razen Urugua-
ya) 230 pesov;

za Uruguay je
naročnina 300 \$;

za U.S.A. in Ka-
nado 5 dolarjev;

za Avstrijo 95
šillingov;

za Italijo 2000
lir;

drugod
protivrednost
dolarja.

